

BISKOPPEN
OVER
VIBORG
STIFT

Viborg, den 8. marts 2019
Akt nr. 407081
HES/sav

Til Undervisningsministeriet

sendt via email uvm@uvm.dk

Der er p.t. et forslag om ændring af folkeskoleloven i høring med frist den 8. marts 2019. Dette forslag har ikke været sendt i høring hos biskopper eller Kirkeministeriet.

Høringsvaret giver anledning til følgende bemærkninger:

Efter Folkeskolelovens § 5 stk. 2 c skal folkeskolen tilbyde kristendomsundervisning i alle klassetrin undtagen fra de klassetrin, hvor konfirmationsforberedelsen finder sted.

Efter det påtænkte lovforslag fremgår det, at skolelederne har mulighed for at skabe plads til konfirmationsforberedelsen (2 lektioner om ugen i 7. eller 8. klasse) men dermed også **mulighed** for at fravælge. Det er således ikke obligatorisk at der skal findes plads i undervisningstiden. Dette ved jeg erfaringsmæssigt kan udfordre tidspunktet for konfirmationsforberedelsen, der herved nødvendigvis bliver henlagt til meget sene timer, hvor eleverne ofte vil have fritidsaktiviteter på programmet og er trætte efter en lang skoledag.

Det sætter derfor præsterne landet over i en svær situation, hvor de skal forhandle med en skoleleder, der kan fravælge muligheden.

En bedre formulering ville klart være at der stod "at i 7. eller 8. klasse reduceres timerne med 2 lektioner til konfirmationsforberedelse".

Med venlig hilsen

Henrik Stubkjær

Biskop Henrik Stubkjær

Viborg Stift · Bispegården · Domkirkestræde 1 · 8800 Viborg
Telefon 8662 0911 / 2329 6600 · E-mail: kmvib@km.dk · www.viborgstift.dk

Kommentarer fra Lederforeningen i BUPL til udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Lederforeningen i BUPL har siden implementeringen af ændringerne i folkeskoleloven fra 2013 set et alarmerende stort fald på over 30 % i antallet af pædagogfaglige (SFO) ledere i folkeskolen. Dette stemmer meget dårligt overens med, at pædagogerne har fået en mere fremtrædende rolle i folkeskolen. Lederforeningen frygter, at skoleledelserne vil blive monofaglige, hvis tendensen fortsætter. Dette stemmer dårligt overens med Ledelseskommisionen anbefalinger om faglig ledelse tæt på medarbejderne.

Lederforeningen anbefaler, at der i "Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser" til nr. 7 (side 36-38) medtages overvejelser om nødvendigheden af, at der på skolerne er flerfaglig ledelse, det vil sige en skoleledelse, der mindst består af både lærer- og pædagoguddannede ledere. Dette bør være noget, som både forældrebestyrelsen og kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på.

En flerfaglig skoleledelse vil som udgangspunkt være væsentlig bedre end en monofaglig skoleledelse til at skabe gode samarbejdsrelationer mellem lærere og pædagoger, således som følgende tekst fra lovforslaget henviser til:

"Efter den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 18, stk. 4, samarbejder lærere og pædagoger på hvert klassetrin og i hvert fag løbende med den enkelte elev om fastlæggelse af de mål, der søges opfyldt. Elevens arbejde tilrettelægges under hensyntagen til disse mål. Fastlæggelse af arbejdsformer, metoder og stofvalg skal i videst muligt omfang foregå i samarbejde mellem lærere henholdsvis pædagoger og elever." (Side 27).

"Understøttende undervisning skal også understøtte, at undervisningens tilrettelæggelse, herunder valg af undervisnings- og arbejdsformer, metoder, undervisningsmidler og stofudvælgelse, svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger, samt at fastlæggelse af arbejdsformer, metoder og stofvalg i videst muligt omfang foregår i samarbejde mellem lærere, pædagoger og elever." (Side 30).

Evalueringsinstituttets rapport 'Lærere og pædagogers samarbejde om undervisningen', beskriver fem kendetegn (side 28) for ledelsens opbakning og rammesætning af samarbejde mellem lærere og pædagoger:

- Ledelsen prioriterer begge faggrupper og signalerer, at alle er vigtige.
- Ledelsen sikrer rammer i form af tid, en passende grad af formalisering og en hensigtsmæssig organisering (i teams).
- Ledelsen sikrer kompetenceudvikling for de to grupper sammen og hver for sig både fagligt og med hensyn til samarbejdet.
- Ledelsen er i stand til at lede teams og særligt tværfaglige teams.
- Ledelsen fremmer en samarbejdskultur, hvor forskellighed betragtes som noget positivt.

Der er ingen tvivl om at et flerfagligt ledelsesteam står bedre rustet til at håndtere disse fem kendetegn.

Lederforeningen i BUPL bakker det høringssvar op, som BUPL har afgivet.

Lederforeningen i BUPL er glad for samarbejdet med BUPL, og at vi gennem BUPL får viden om udkast til lovændringer. På trods af dette ønsker Lederforeningen i BUPL i fremtiden at være en selvstændig høringspart på folkeskoleloven. Jeg håber at dette ønske kan imødekommes.

Venlig hilsen

Eva Munck Immertreu
Formand Lederforeningen i BUPL
5. marts 2019

Fredag d. 8. marts 2019

BUPL's hørings svar til udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkorting af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Hørings svaret består af to dele:

- En generel vurdering af aftalen
- Tekstnære kommentarer til lovudkast og bemærkningerne.

BUPL undrer sig over, at BUPL's lederforening ikke er høringspart, set i lyset af at BUPL's lederforening organiserer de knap 1000 ledere med pædagogfaglig baggrund i folkeskolen.

Generel vurdering af aftalen

Fritidsområdet

BUPL er glade for, at der findes finansiering til en udvidet åbningstid i SFO, når skoledagen i indskolingens forkortes med 2 ¼ timer. De afsatte midler dækker dog kun kommunernes lønudgifter.

Derved mangler der de 35 % som forældrebetalingen udgør i gennemsnit, samt øvrige driftsudgifter som en udvidet åbningstid medfører.

Samtidig skærer kommunerne ifølge tal fra Danmarks statistik fritidsområdet med 290 mio. kr. alene i 2019. Så uanset den politiske aftale vil forældrebetalingen stige og kvaliteten på fritidsområdet dale, hvilket særligt går udover børn fra udsatte familier og fritidsinstitutionerne muligheder for at lave opsøgende og forebyggende arbejde. Et opsøgende og forebyggende arbejde, der kan modvirke kriminalitets- og radikaliserings tendenser samt unges stigende mistrivsel.

BUPL anbefaler, at medlemmer fra børne og undervisningsudvalget tager initiativ til, at der bliver lavet en fritidsaftale. Det fortjener vores børn og unge.

Understøttende undervisning

BUPL ser med stor bekymring på, at der indføres flere fagtimer og skæres kraftigt i den understøttende undervisning. Det er et tilbageskridt til den gamle skole, som forligspartierne besluttede skulle reformeres. En kortere skoledag med mere traditionel faglig undervisning styrker ikke børns motivation og læring.

BUPL er glade for, at der afsættes midler til et kvalitetsløft af understøttende undervisning, der bl.a. giver bedre mulighed for tovoksenordninger og mere fælles lærer-pædagog forberedelse. Understøttende undervisning har et stort og desværre nogen steder uforløst potentiale, så BUPL ser frem til at indgå i arbejdet med kvalitetsløftet.

Kvalitetsløftet skal også give bedre beskrivelser af og rammer for, hvordan understøttende undervisning både kan styrke børn og unges faglige, sociale og individuelle udvikling.

Tekstnære kommentarer

2 timer INKLUSIV pauser - §16 og lovbemærkningerne her til.

Både i lovudkastet og i bemærkninger vedr. muligheden for at forkorte skoledagen med 2 timers understøttende undervisning, står der IKKE at det er inklusiv pauser, selvom det står tydeligt i forligskredsens aftale. Det skal som minimum tilføjes i lovbemærkningerne for at lovgivningen lever op til aftalen. (Side 2, 14 og 35 i høringsudkastet)

Understøttende undervisning skal understøtte andet end fagene

Der er overvejende gode indholdsbeskrivelser af understøttende undervisning, MEN der er for meget fokusering på sammenhæng med fagene. Der mangler en understregning af den anden del af §16.a., hvor formålet med UUV er: "at styrke elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel."

Det foreslås, at det tydeliggøres i lovbemærkningerne, at den del af formålet stadig er gældende. Det kan eksempelvis gøres med en tilføjelse i punktopstillingen side 28.

Tovoksenordninger

Det er godt, at der de fleste steder står tovoksenordninger, da det giver skolerne frihed og fleksibilitet til at allokere de medarbejdere, som bedst løser opgaverne. Men der er et par steder, hvor der stadig står tolærerordning (eks s. 12, 7. afsnit). Det skal konsekvensrettes.

Forkortelse af skoledagen – udvidelse af fritidsinstitutionernes åbningstid for alle børn.

Kommunerne skal stille fritidstilbud til rådighed, hvis skoledagen forkortes. Men det er uklart om det gælder alle de børn, som forkortelsen rammer eller kun dem, som allerede er tilmeldt. Det bør stå i bemærkningerne, at det gælder for alle de børn og unge, hvis skoledag forkortes.

UVM skal følge den økonomiske udmøntning – også på SFO

Det er godt at: *Undervisningsministeriet vil desuden følge anvendelsen af personaleressourcer i folkeskolen ud fra en række overordnede parametre så som klassekvotienter, antal elever per underviser, undervisningsressourcer per elev, det samlede timetal og timetal i de enkelte fag,*

faglige resultater og trivsel og det samlede kommunale forbrug på folkeskolen) suppleret med udviklingen i udgift pr. elev.

BUPL foreslår at tilføje: *herunder økonomi afsat til SFO.*

For at sikre at provenuet ved en forkortet skoledag rent faktisk bliver anvendt på fritidsinstitutionerne, som er intentionen i aftalen.

Pædagoger skal ikke være undervisningsassistenter til "lærerens undervisning".

Side 11 og 32 og 35 står der: *De ekstra timer kan udmøntes gennem den i kommunal praksis eksisterende undervisningsassistent-ordning, hvor pædagoger eller andre faggrupper indgår i løsningen af undervisningsopgaven i samarbejde med læreren. Undervisningsassistenterne indgår i skolens undervisning med en assisterende funktioner i forhold til den undervisning, som varetages af en lærer eller en pædagogen med undervisningskompetence, jf. folkeskolelovens § 29 a. Assistenten har især opmærksomhed på og løser opgaver med vægt på elevernes sociale trivsel, samarbejde og opmærksomhed om lærerens undervisning fx i form at supplerende støtte og praktisk instruktion. De ekstra timer kan også udmøntes ved en tolærerordning.*

BUPL mener at beskrivelsen bør droppes. Den er i modstrid med de eksisterende bemærkninger til §29a: *Det forudsættes, at lærere og pædagoger arbejder sidestillet og ligeværdigt med skyldig hensyntagen til deres kompetencer.*

Desuden er det ikke "lærerens undervisning". Det er i modstrid med §29 og §30 som giver pædagoger kompetence til at undervise i børnehaveklassen og 1. til 3. klassetrin samt til at varetage understøttende undervisning på alle klassetrin.

Mvh. Elisa Rimpler, BUPL's formand

Til:
Undervisningsministeriet

Dato: 06.03.2019

Høringsvar vedrørende udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Børne- og Kulturchefforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar og har nedenstående kommentarer til lovudkastet.

- BKF finder det positivt, at rammerne for skoledagens længde fastlægges og at der er bred politisk enighed herom, således at kræfterne kan bruges på at indholdsudfylde skoledagen. BKF finder det samtidig hensigtsmæssigt at der er fokus på at bevare og kvalitetsudvikle den understøttende undervisning, således at dette kan bidrage til, at skoledagen bliver varieret og motiverende for alle børn.
- BKF finder det hensigtsmæssigt, at rammerne for konvertering af understøttende undervisning til to-voksenundervisning (§16b) og andre relevante formål (§16d) nu er præciseret i loven. BKF undrer sig dog over, at der ikke vil være kommunalpolitisk mulighed for at træffe beslutning om konvertering af timer for mere end ét år af gangen, men at kravet om årlig ansøgning bevares. Særligt da der i bemærkningerne til loven beskrives mulighed for anvendelse af undervisningsassistenter, og da der i forhold til ansættelsesretlige forhold for sådanne vil være behov for en længere tidshorisont end ét år. BKF undrer sig samtidig over, at det er muligt for kommunalbestyrelserne at træffe principbeslutning om IKKE at anvende mulighederne i §16d på kommunens skoler, mens det ikke er muligt for kommunalbestyrelserne på samme måde at træffe principbeslutning om faktisk at anvende mulighederne i §16d for alle skoler i kommunen, her skal det ske efter ansøgning fra skolerne. Det kan være driftsmæssigt problematisk, fordi en beslutning om at anvende muligheden vil føre til merudgifter på et andet område; nemlig merudgifter til at holde åbent i SFO2/klub. Driftsmæssigt og ift. personalekonsekvenser er det særligt problematisk, når beslutningen kun træffes for et år ad gangen.
- BKF bemærker, at der i bemærkningerne til §16d anføres en opstilling af de formål, som kan bringes i anvendelse. Såfremt der er tale om en udtømmende opstilling, hvilket det virker til at være, vil BKF anbefale, at listen suppleres med et punkt om ”mentorordning eller udviklingssamtaler”. Anvendelse af sådanne sker i relativt vid udstrækning, og det er BKF's opfattelse at det bør kunne fortsætte. Såfremt sådanne

ordninger allerede er indtænkt under punktet om ”to-voksenundervisning og undervisning tilpasset elevernes forskellige faglige udvikling indenfor det enkelte klassetrin”, bør dette fremgå af bemærkningerne. BKF ser desuden gerne, at der gives mulighed for at anvende ressourcerne til undervisning tilpasset elevernes faglige udvikling på tværs af klassetrin og ikke kun inden for det enkelte klassetrin.

- BKF er bekymrede for, hvordan tilsyn med konvertering af timer og tilsyn med anvendelsen af frigjorte ressourcer herfra gennemføres. Der lægges op til en rapportering via Kvalitetsrapport og via nøgletal. BKF gør opmærksom på, at disse ressourcer i praksis er meget vanskelige at udskille fra den generelle ressourcetildeling til den enkelte skole, og at kommunalpolitiske prioriteringer på skoleområdet i praksis kan gøre det umuligt at identificere, hvorvidt disse specifikke ressourcer er bevaret og anvendes til det påtænkte formål. BKF er bekymrede for, at der hermed lægges op til at ressourcesituationen ”fryses” og at der fremadrettet sker sammenligninger til dette udgangspunkt, uagtet at den enkelte kommune i øvrigt har ret til og mulighed for at prioritere økonomisk på skoleområdet, herunder at effektivisere og gennemføre besparelser. Samtidig gør BKF opmærksom på, at det vil være langt mere meningsfuldt for skolerne at udarbejde en samlet beskrivelse i kvalitetsrapporten af arbejdet med den sammenhængende skoledag, herunder den understøttende undervisning, frem for at beskrive anvendelsen af frigjorte midler fra diverse forskellige afkortninger af skoledagen. BKF indgår gerne i processen med at fastlægge, hvordan en rapportering kan foregå ubureaukratisk og meningsfuldt.
- BKF bemærker, at når der skrues op for fagbindingerne, efterlades et mindre rum til lokal skoleudvikling. Det er særligt tilfældet, når antallet af fagbindinger øges samtidig med at skoledagen afkortes.
- BKF bemærker, at en lang række skoler (især skoler med 3 eller flere spor) vil få problemer med at kunne tilbyde undervisning i de praktisk-musiske fag i relevante faglokaler, da timetallet i fag og i valgfag tilsammen betyder, at der ofte vil være behov for mere end ét faglokale af hver type, særligt hvis skolernes faglokaler kun kan rumme halve klasser (holdundervisning). BKF bemærker samtidig, at et øget timetal i de praktisk-musiske fag (billedkunst med ekstra timer men særligt valgfagene) giver en betragtelig merudgift til materialer i disse fag på alle skoler.
- BKF bemærker, at med de foreslåede ændringer (flytning af timer) i faget idræt, vil eleverne typisk have et år på mellemtrinnet med svømmeundervisning i stedet for faget idræt. Der bør tages hensyn hertil i fagbeskrivelsen for faget idræt.
- BKF bemærker, at §16d stk. 2 om konfirmationsforberedelse er uklart formuleret fsva. kravet om et frivilligt undervisningstilbud for elever, som ikke går til

konfirmationsforberedelse. Krav til og rammer for dette tilbud er uklart og bør præciseres. Er tilbud om aktiviteter i Ungdomsskole fx i orden, er tilbud om at følge undervisning i andre klasser ok, er tilbud om aktiviteter i fritidsklub/ungdomsklub ok, er selvstændige studier ("studiecafé") ok?

- BKF bemærker, at den særlige læseindsats bliver vanskelig at implementere allerede fra skoleåret 2019-2020, da selve projektføreløbet er uafklaret og planlægningen af skoleåret meget snart går i gang på skolerne.
- BKF støtter, at der arbejdes med at reducere de faglige bindinger ang. de tværgående temaer it og medier samt innovation og entreprenørskab. BKF stiller sig til rådighed i processen, hvis der skulle være ønske herom.
- BKF er enige i, at det vil være hensigtsmæssigt at nedbringe vikarforbruget i folkeskolen. Der gøres i den forbindelse opmærksom på, at vikarbegrebet er uklart defineret, at et vist vikarforbrug er uundgåeligt grundet sygdom, placering af 6. ferieuge samt aktiviteter forbundet med lejrskoler og åben skole. BKF gør også opmærksom på, at de administrative systemer på skoleområdet ikke kan registrere vikarforbrug på et detaljeringsniveau der gør det muligt at koble lærerfravær med konkrete klasser eller fag og dermed opgøre nøgletal herom.
- BKF støtter, at forældrerepræsentanter fra skolebestyrelsen indgår i ansættelsesprocessen af ny skoleleder. BKF er dog stærkt bekymrede for bemærkningernes afsnit om, at en forældrerepræsentant i et ansættelsesudvalg skal kunne dele nødvendige oplysninger om de udvalgte ansøgere med den øvrige skolebestyrelse. Det er BKF's opfattelse, at sådanne oplysninger er omfattet af tavshedspligt, og BKF vil kraftigt fraråde, at der ved ansættelse af skoleleder kan deles oplysninger om ansættelsesprocessen og ansøgerne uden for selve ansættelsesudvalget.
- BKF finder det særdeles hensigtsmæssigt at der arbejdes for en forenkling af de eksisterende elevplaner og bidrager gerne til proces herom. BKF ser især gerne, at elevplanen forenkles og i udskolingen samtænkes med uddannelsesparathedsvurdering, studievalgportfolio og uddannelsesplan. Den enkelte elev bør kun have én plan. Det bemærkes, at dette vil få konsekvenser for brugen og opsætningen af de digitale læringsplatforme, som kommunerne har anskaffet.

Med venlig hilsen

Anne Vang Rasmussen
formand for BKF

Gorm Bagger Andersen
Formand for Skolenetværket

UNDERVISNINGSMINISTERIET
FREDERIKSHOLMS KANAL 25
1220 KØBENHAVN K

7. MARTS 2019

Dato: 7. marts 2019

HØRINGSSVAR ANGÅENDE FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM FOLKESKOLEN

Danmarks Idrætsforbund (DIF) og DGI takker for muligheden for at afgive høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

Med folkeskolereformen fra 2014 indførtes en længere og mere varieret skoledag med bl.a. flere fagtimer, tid til understøttende undervisning, krav om åben skole, 45 min bevægelse om dagen og et kompetenceløft til lærere, pædagoger og skoleledere, for at give eleverne et fagligt løfte og styrke trivslen.

DIF og DGI vil derfor først og fremmest kvittere for, at ambitionen om en mere varieret skoledag med bevægelse og åben skole er bevaret i det nye forslag om ændring af folkeskoleloven. DIF og DGI arbejder med at bidrage til reformens implementering og ønsker fortsat at bidrage til denne væsentlige samfundsopgave.

Vi har nogle konkrete bemærkninger til forslaget om at flytte 30 klokketimers idrætsundervisning fra mellemtrinnet til udskolingen og forslaget om at forkorte skoledagens længde i indskolingen med 2,25 timer om ugen, da de timer primært tages fra den understøttende undervisning.

30 klokketimers idrætsundervisning flyttes fra mellemtrinnet til udskolingen

DIF og DGI har grundlæggende forståelse for, at man i den nye aftale vælger at flytte 30 klokketimers idrætsundervisning fra mellemtrinnet til udskolingen. Der er god ræson i at prioritere en ekstra ugentlig lektion i idræt i udskolingen, da vi ved, at det er i udskolingen, at lærerne har de største vanskeligheder med at skabe en aktiv skoledag. Derudover er der behov for flere undervisningstimer i idræt i udskolingen, efter at faget er blevet et prøvfag til folkeskolens afgangseksamen. DIF og DGI støtter således op om den ekstra ugentlige idrætslektion i udskolingen.

Vi finder det imidlertid bekymrende, at den ekstra idrætslektion i udskolingen sker på bekostning af timeantallet i idrætsundervisningen på mellemtrinnet. Det er u hensigtsmæssigt at mindske antallet af idrætslektioner på mellemtrinnet, da det er et meget vigtigt tidspunkt i børnenes udvikling af gode motionsvaner. Alders- og udviklingsmæssigt befinder eleverne på mellemtrinnet sig midt i den såkaldt "motoriske guldalder" med stor parathed for indlæring af kropslige kompetencer. Eleverne er på dette alderstrin meget nysgerrige og åbne overfor at afprøve nye aktiviteter, og vejen til foreningsdeltagelse er dermed ganske kort. Det er vigtigt,

DGI

Vingsted Skovvej 1
7182 Bredsten
Tlf. 7940 4040
info@dgi.dk
dgi.dk

DIF

Danmarks Idrætsforbund
Idrættens Hus
Brøndby Stadion 20
2605 Brøndby
Tlf. 4326 2626
dif@dif.dk
dif.dk

at denne åbenhed udnyttes til at skabe gode bevægelsesvaner, idet vi ved, at det ofte også er her, at udfordringen med at fastholde eleverne i at være fysisk aktive begynder.

Såfremt regeringen holder fast i at fjerne de 30 klokketimers idrætsundervisning fra mellemtrinnet, skal man være yderst bevidst om, at bevægelsen, som eleverne skulle have fået i idrætstimerne, nu skal integreres i de andre undervisningstimer. Eleverne på mellemtrinnet skal altså have endnu mere bevægelse i de øvrige fag og emner.

DIF og DGI vil således gøre opmærksom på, at flytningen af idrætstimerne væk fra mellemtrinnet i endnu højere grad kræver, at lærerne får et kompetenceløft, så de har kompetencerne til at integrere bevægelse i alle undervisningsfag på en måde som på lang sigt fremmer elevernes glæde ved og lyst til bevægelse og idræt.

Kortere skoledag i indskolingen

Undersøgelser viser, at over halvdelen af landets skoler bruger den understøttende undervisning til arbejde med bevægelse. Med den kortere skoledag mister eleverne i indskolingen 2,25 klokketimer ugentligt, som efter alt at dømme særligt vil gå ud over den understøttende undervisning. Det betyder, ligesom det er tilfældet med mellemtrinnet, at en større del af den påkrævede bevægelse, som man stadig ønsker, skal være en del af den varierede skoledag, skal lægges ind i den daglige undervisning. Som allerede påpeget, vil dette medføre et yderligere behov for, at lærerne, pædagoger og skoleledere får kompetenceløft, der sikrer, at de er klædt på til at integrere bevægelse i skolens øvrige fag.

Derudover er der en risiko for, at man ved at fjerne de 2,25 ugentlige klokketimer i indskolingen går på kompromis med den varierede skoledag, og at eleverne med dette forslag faktisk får en mindre varieret skoledag.

Vejledning til lærere, pædagoger og skoler med anbefaling til organisering, tilrettelæggelse af undervisning mv.

DIF og DGI ønsker at kvittere for forslaget om, at Undervisningsministeriet i samarbejde med folkeskolens parter identificerer og formidler eksempler på god praksis i forhold til at få den varierede skoledag til at fungere. Bevægelse og åben skole er begge vigtige elementer i den varierede skoledag, og DIF og DGI står derfor meget gerne til rådighed i arbejdet med at udforme vejledningen. Det gælder naturligvis også i forbindelse med arbejdet med oprettelsen af en national portal, hvor vi ligeledes stiller os til rådighed med vejledning og gode eksempler på, hvordan skolerne lykkes med at skabe en varieret skoledag med bevægelse og åben skole.

Med venlig hilsen

Louise Biede
Public Affairs konsulent, DIF

Niels Grinderslev,
Afdelingsleder, DGI Skoler & Institutioner

Undervisningsministeriet
Departementet
Att: Ditte Novella Rasmussen

7. marts 2019

Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen

Danmarks Lærerforening hilser den indgåede aftale velkommen. Foreningen ser aftalen som en anderkendelse af lærerprofessionens betydning for undervisningens kvalitet. Det er fremmende for folkeskolens udvikling, at forligskredsen har sat fokus på fagligheden - og præciseret, at man ønsker en *ny praksis i skolen, hvor didaktisk frihed, pædagogisk ekspertise og professionel dømmekraft står centralt.*

Folkeskolen er økonomisk presset. For at sikre den bedst mulige kvalitet af elevernes undervisning må de nødvendige prioriteringer derfor i videst muligt omfang tage afsæt i de konkrete elevgruppers behov. Foreningen finder det på den baggrund positivt, at aftalen åbner muligheder for, at den enkelte skole kan få et større råderum til at prioritere resurserne. Det forudsætter imidlertid, at der vises skolerne tillid til, at de kan foretage denne prioritering – og at de ikke pålægges unødigt bureaukrati.

Øget didaktisk frihed og styrket professionel dømmekraft

Aftalen kan blive et skridt i retning mod mere kvalitet i undervisningen. Det forudsætter, som forligskredsen påpeger *lærere, der har didaktisk frihed til at gennemføre undervisning af høj kvalitet.* Danmarks Lærerforening foreslår derfor, at der sker en tilføjelse til sidste punktum i folkeskolelovens § 18, stk. 4, så teksten lyder: *Fastlæggelse af arbejdsformer, metoder og stofvalg skal ske ud fra en konkret didaktisk vurdering og i videste muligt omfang foregå i....*

Det er foreningens opfattelse, at denne lille tilføjelse til lovens nuværende ordlyd vil understøtte, at forligskredsens intentioner bliver omsat til forandringer af praksis på skolerne. Tilføjjelsen vil samtidig give afsæt for lovbemærkninger, der knytter op til forligsteksten afsnit 13 om øget didaktisk frihed i folkeskolen.

Understøttende undervisning

Danmarks Lærerforening bakker helt op om intentionen om øget frihed til skolerne, men det er i den forbindelse meget problematisk, at forliget kan medføre, at nogle skoler kommer til at opleve, at frihed og fleksibiliteten indskrænkes, og skoledagen bliver længere for nogle elever.

Undervisningsminister Ellen Trane Nørby og forligskredsen præciserede med deres brev af 10. december 2015 den lokale frihed til at *fravige reglerne om skoledagens længde for at fremme elevernes faglige udvikling.* Den præcisering har været et godt

eksempel på, hvordan øget fleksibilitet i lovgivning fremmer kvalitative løsninger lokalt.

Foreningen vil derfor opfordre forligskredsen til at fastholde de positive intentioner, der lå til grund for denne fælles udmelding. Det er foreningens opfattelse, at skoler og kommuner har vist, at man i overensstemmelse med forældre og elevers ønsker og behov har været i stand til at administrere den frihed, der blev givet med hyrdebrevet. Tilbagemeldingerne fra elever, forældre, lærere og ledere på de skoler, der har fulgt opfordringen i brevet fra 2015, er entydigt positive.

Danmarks Lærerforening foreslår på den baggrund, at loftet på to timer fjernes i § 16 d. Subsidiært foreslås det, at 16 b fastholdes i sin nuværende form, så der fortsat i særlige tilfælde også på 4. - 9. klassetrin kan konverteres yderligere understøttende undervisningstimer. Den nye § 16 d vil således blive et supplement til den nuværende 16 b, og ikke en erstatning for de nuværende regler på 4. – 9. klassetrin.

Bureaukrati

Foreningen finder det positivt, at det i lovbemærkningerne bliver fastslået, at statens opfølgning vil blive så ubureaukratisk som muligt for kommunerne. Foreningen vil foreslå, at det tilsvarende præciseres, at kommunerne ikke må stille unødige bureaukratiske regler for skolerne ved ansøgning om og opfølgning på afkortning af skoledagen

Foreningen finder, at det er et godt princip i lovforslaget, at det er kommunalbestyrelsen, der fastlægger den enkelte skoles samlede økonomiske ramme, mens det er den enkelte skole, der har initiativretten til at anvende konvertering i henhold til § 16 b og 16 d.

En yderligere præcisering af, at anvendelse af § 16 b og d kun kan ske efter den enkelte skoles ønske, vil kunne fjerne grundlaget for den bekymring, der udtrykkes i forligsteksten, om hvor vidt de frigivne resurser fastholdes til kvalitetsforbedringer på den enkelte skole.

Anvendelse af § 16 b og d kan ikke være en forudsætning for tildeling af kommunale resurser til den enkelte skole. Foreningen foreslår derfor, at det præciseres i § 40, at de økonomiske rammer, som kommunalbestyrelsen stiller til rådighed, skal gøre det muligt for den enkelte skole at levere kvalificeret undervisning uden anvendelse af § 16 b d.

Skolebestyrelsen fører jf. folkeskolelovens § 44 tilsyn med skolens virksomhed, fastsætter principper for undervisningens organisering og godkender skolens budget inden for de af kommunen fastsatte økonomiske rammer.

Der er efter foreningens opfattelse ikke behov for nye krav til kvalitetsrapporterne. Der bør i stedet vises tillid til, at skolebestyrelserne kan udfylde sine opgaver – og dermed føre det fornødne tilsyn med, at konvertering af understøt-

tende undervisning til andre indsatser medvirker til at fremme forudsætningerne for at indfri ambitionerne med en varieret skoledag med åben skole, bevægelse samt lektiehjælp og faglig fordybelse. Danmarks Lærerforening vil fremsende en beskrivelse af, hvorledes dette kan praktiseres, til Undervisningsministeriet

Implementering og indsatser

Danmarks Lærerforening ser frem til et samarbejde centralt og lokalt, så aftalen implementeres i overensstemmelse med de politiske intentioner. Vi stiller ligeledes gerne vores organisation til rådighed for at fremme de af forligets initiativer, der ikke er omhandlet af lovændringerne, som fx læseindsats, forenkling af elevplan og evaluering af nationale test.

Det er erfaringen for arbejdet med Fælles Mål, at der kan laves positive forandringer, når de parter, der har viden og konkret berøring med et område sammen fremmer gode løsninger.

- ./.
- En række faglige foreninger har udarbejdet høringssvar, der berører forhold for de enkelte fag. De videreformidles som bilag til dette brev.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

5. marts 2019

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Dansk Erhverv har modtaget Undervisningsministeriets høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.) af den 8. februar 2019. Lovforslaget er en opfølgning på folkeskoleforligskredsens Aftale om Folkets skole: faglighed, dannelse og frihed – justeringer af folkeskolen til en mere åben og fleksibel folkeskole, der blev indgået den 30. januar 2019.

Dansk Erhverv skal først og fremmest kvittere for den politiske aftale, der ligger til grund for lovforslaget. Aftalen fokuserer på at øge udbyttet af de timer, eleverne tilbringer i skolen, hvilket er en vigtig grundsten for elevernes motivation og læring. For Dansk Erhverv er det vigtigt, at samspillet mellem de forskellige dele af skoledagen tilsammen skaber en skole, der motiverer og løfter flere elever fagligt.

Dansk Erhverv finder det derfor positivt, at der med lovforslaget sker et løft af kvaliteten af den understøttende undervisning. Den med folkeskolereformen indførte understøttende undervisning er en vigtig del af bestræbelserne på at skabe en mere varieret, motiverende og anvendelsesorienteret skoledag for alle elever.

Dansk Erhverv har ikke yderligere bemærkninger til udkast til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Ilkay Yüksel
Chefkonsulent

FRISKOLERNE

Til Undervisningsministeriet

Dansk Friskoleforening
Middelfartvej 77
5466 Asperup

62 61 30 13
df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

8. marts 2019

Hørings svar over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Dansk Friskoleforening vil gerne takke for muligheden for at udtale sig om det foreliggende udkast. Generelt ser vi gode intentioner om at øge frihedsgraderne for folkeskolerne, hvilket vi bakker op. Vi har erfaring for, at det både skaber engagement og resultater.

Vi glæder os over at se, at det foreslås at udvide antallet af timer til de praktisk/musiske fag. I friskolerne er der erfaring for, at netop den praktisk/musiske fagrække prioriteres og mange friskolers vægtning af disse fagområder, fortsætter op igennem skolegangen og inkluderer også de ældste elever. Vi vurderer, at lovændringen er et vigtigt signal om betydningen af den praktisk/musiske fagrække.

Dansk Friskoleforening vil også gerne bakke op om forslaget om at undervisningstiden i børnehaveklasse til 3. klasse ændres fra 1.200 til 1.100 timer, hvilket konkret betyder en kortere skoleuge for eleverne.

Folkeskolelovens § 16 a foreslås ændret til: *"Den understøttende undervisning skal anvendes til at understøtte en varieret skoledag gennem undervisningsforløb og -aktiviteter m.v., der enten har direkte sammenhæng med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, eller som sigter på at styrke elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel."* Igen ønsker vi at bakke op om de frihedsgrader der hermed tilføres folkeskolerne til at indrette skoledagen, som man lokalt finder det mest meningsfuldt. Det samme gælder for den øgede adgang til at fravige reglerne om mindste undervisningstid, som foreslås ændret gældende for alle klassetrin. Det giver igen mere frihed til at planlægge og tilrettelægge i den enkelte kommune.

Vi er grundlæggende af den opfattelse, at folkeskoler, som friskoler og private grundskoler, skal gives mest muligt lokal frihed til at indrette sig, som man finder bedst.

Med venlig hilsen
på foreningens vegne

Peter Bendix Pedersen
Formand

Søren Stein Brinck
Sekretariatsleder

Undervisningsministeriet
Att.: Ditte Novella Rasmussen
Sendt på mail til:
Ditte.Novella.Rasmussen@uvm.dk og
AGRGRUND@uvm.dk

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Hørings svar fra DI på forslag om ændring af lov om folkeskolen

DI takker for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.).

Udkastet til lovforslag er udarbejdet som led i udmøntningen af dele af den politiske aftale om en justering af folkeskolen, som folkeskoleforligskredsen indgik d. 30. januar 2019, herunder om afkortning af skoleugens længde, et kvalitetsløft af den understøttende undervisning, prioritering af udvalgte fag og justeret kompetencedækningsmålsætning mv.

Folkeskolereformen og dens forskellige elementer

Folkeskolereformen fra 2013 medførte en længere og mere varieret skoledag med både flere fagtimer, tidligere undervisning i engelsk og tid til understøttende undervisning, nye krav om samarbejde med omverdenen gennem åben skole, bevægelse, lektiehjælp og faglig fordybelse.

DI støtter generelt den længere og ikke mindst mere varierede skoledag, som fulgte af folkeskolereformen.

Kortere skoleuge i indskolingen

Alle elever skal gå i en folkeskole med høj faglighed, så de har de faglige forudsætninger for at tage videre uddannelse efter folkeskolen.

DI noterer sig, at der har været et flertal for at afkorte skoledagen og bifalder i den sammenhæng, at den generelle afkortning af timetallet på alle alderstrin i folkeskolen, som der oprindeligt var lagt op til, er afløst af en model, hvor det alene er i indskolingen, at skoleugen bliver kortere i og med, hvor timetallet i indskolingen reduceres med 90 timer årligt.

DI mener dog fortsat, at det havde været bedst at fastholde det eksisterende timetal i indskolingen for at sikre de bedste forudsætninger for at understøtte en mere varieret skoledag.

DI støtter, at timetallet på mellemtrinnet og i udskolingen fastholdes, så der gives rum for en skoledag med høj faglighed og en fortsat indsats for at sikre stor variation i hverdagen, der kan rumme understøttende undervisning og åben skole, f.eks. ved samarbejder med virksomheder.

Herunder støtter DI, at den understøttende undervisning reduceres i væsentligt mindre omfang, end der var lagt op til i det oprindelige udspil.

Anvendelsen af § 16 b

Med aftalen udvides anvendelsen af § 16 b i folkeskoleloven. Fremover kan skolerne uden særlig begrundelse konvertere op til 2 timers understøttende undervisning på mellemtrinnet og i udskolingen til andre aktiviteter, som tolærerordninger, turboforløb for fagligt svage elever, talentforløb for faglige dygtige elever m.v.

DI beklager, at § 16 b ikke længere er begrænset til kun at kunne benyttes i "helt særlige tilfælde", og at den nuværende bestemmelse om, at konverteringen kun kan ske i "helt særlige tilfælde" helt ophæves på mellemtrin og i udskolingen.

Det indebærer, at der ikke længere skal foreligge en konkret og individuel vurdering i forhold til at afkorte skoleugen.

DI er bekymret ved risikoen for, at skoleugen generelt bliver kortere, uanset om der er en særlig begrundelse for det, og at det ugentlige timetal vil variere betydeligt afhængig af, hvor eleverne går i folkeskole.

Kvalitetsløft af den understøttende undervisning

Det er vigtigt, at den understøttende undervisning anvendes til at realisere en mere varieret skoledag, hvor eleverne møder differentierede undervisningsformer og muligheden for at samarbejde med det omgivende samfund, herunder med virksomhederne. Følgforskning viser, at den understøttende undervisning tilrettelægges meget forskelligt på tværs af landet, og mange folkeskoler oplyser, at der ikke er fælles forståelse af den understøttende undervisning,

DI støtter, at den understøttende undervisnings formål og indhold gennemskrives i bemærkningerne til folkeskolelovens § 16 a, stk. 1, og at gennemskrivningen vil blive suppleret med en pædagogisk vejledning til lærere, pædagoger og skoler med forslag til organisering, tilrettelæggelse af undervisningen, undervisningsmetoder og indholdsvalg mv. Det vil forhåbentligt kunne understøtte en mere ensartet opfattelse af den understøttende undervisnings indhold og formål.

DI mener samtidig, det er positivt, at den understøttende undervisning får et kvalitetsløft i form af flere midler.

Prioritering af udvalgte fag

DI mener, det er afgørende, at fremtidens unge kan mestre andre fremmedsprog end blot engelsk, da det er nødvendigt, at flere unge kan kommunikere på særligt de store europæiske hovedsprog, uanset hvilken videre uddannelse de unge vælger efterfølgende.

Flere unge med dobbeltkompetencer, herunder sprogkompetencer i kombination med andre fag, er afgørende i en internationaliseret og globaliseret verden. Samtidig er det vigtigt, at sprogundervisningen i folkeskolen understøtter og styrker elevernes mundtlige sprogfærdigheder.

DI støtter derfor, at der tilføres 30 ekstra fagtimer i tysk eller fransk i 5. klasse.

En styrket timetal i tysk/fransk i 5. klasse vil betyde, at intensiteten i fremmedsproget øges på det alderstrin, hvor eleverne begynder at modtage undervisning i sproget. Det gør det nemmere for eleverne at opbygge og fastholde den mundtlige sprogfærdighed.

DI mener samtidig, at det er beklageligt, at aftalen ikke prioriterer flere fagtimer på det niveau, som indgik i regeringens oprindelige udspil. Særligt er DI bekymret for, at der ikke er prioriteret flere fagtimer på naturfagsområdet.

Justeret kompetencemålsætning

DI mener, det er af stor betydning for elevernes faglige udbytte af undervisningen, at de bliver undervist af lærere med undervisningskompetence i de fag, de underviser i.

Derfor er DI bekymret for udskydelsen af den fulde kompetencemålsætning fra 2020 til 2025 og udskydelsen af delmålet om 90 pct. dækning fra 2019 til 2021.

DI opfordrer til at udviklingen i kompetencemålsætningen nøje følges, så de udskudte kompetencemålsætninger i 2021 og 2025 indfries i alle landets kommuner og skoler.

DI har ikke yderligere kommentarer til lovudkastet.

Med venlig hilsen

Lone Folmer Berthelsen
Erhvervsuddannelseschef

Ron Amir
Chefkonsulent

Nyborg d. 06.03.2019

J. nr. 19-014u/ABO

**dansk
skoleidræt**

Lindholm Havnevej 31
5800 Nyborg

Tlf. 65 31 46 46

www.skoleidraet.dk
skoleidraet@skoleidraet.dk

SE-nr. 60833028

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Dansk Skoleidræt har med stor interesse læst det fremsendte materiale, og takker for muligheden for at indgive høringssvar.

Vi hilser naturligvis initiativet om flere idrætstimer i udskolingen velkommen. Et initiativ som muliggør en skærpelse og fokusering i det daglige arbejde i idræt frem mod en eventuel idrætsprøve, men også understøtter og fastholder bevægelse i udskolingen som en væsentlig del af skoledagen.

På den anden side er det med ærgrelse, vi konstaterer, at justeringen sker på bekostning af antallet af lektioner i idræt på mellemtrinnet. Ærgrelsen og bekymringen omhandler konsekvensen, som vi vurderer, vil svække fagets ”røde tråd” og af den grund vil vanskeliggøre den faglige progressionen i faget og dermed elevernes læringsudbytte.

Ligeledes omhandler vores bekymring observationen skolerne gør, der tyder på, at når eleverne kommer i den præpubertære alder på mellemtrinnet, øges udfordringen med at fastholde eleverne i fysisk aktivitet. Dette er gældende såvel i skoleregi som i fritidslivet. Med nærværende lovforslag ser vi *ikke* denne tendens og udfordring afhjulpet eller imødekommet.

Ydermere vil vi gerne rette opmærksomheden på den mulige konsekvens, tiltaget kan få for svømmeundervisningen i skolen, som typisk er placeret på mellemtrinnet. Med en reduktion af lektioner i idræt på mellemtrinnet forudser vi en skarpere prioritering på valg af indhold, som eventuelt vil medføre mindre svømmeundervisning.

Vi bakker op om initiativet om et kvalitetsløft af den understøttende undervisning, og bidrager gerne i arbejdet på at realisere reformens intension med dette fag. I bestræbelsen på (fortsat) at skabe en varieret skoledag med motion og bevægelse såvel på mellemtrinnet som på alle andre klassetrin medvirker Dansk Skoleidræt gerne i arbejdet på oprettelsen af en national portal, og stiller os til rådighed i forbindelse med undervisningsmaterialer med og om bevægelse til brug i den understøttende undervisning.

Vi håber, at Undervisningsministeriet finder høringssvaret anvendeligt, og vi stiller os til rådighed for yderligere bidrag i fremtiden.

På vegne af Dansk Skoleidræt
Preben Hansen,

formand for Fagligt Udvalg

Protector
HKH Prins Joachim

Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Den 20. februar 2019

Vedrørende sagsnr.: 19/02277

Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkorting af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencetænkning m.v.)

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

På vegne af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier

Bodil Hoier
Uddannelseskonsulent

Undervisningsministeriet

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K

Att: Ditte Novella Rasmussen

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen

Selvom Danske Fysioterapeuter ikke fremgår af høringslisten, tillader vi os alligevel at afgive nærværende høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

Danske Fysioterapeuter har kommentarer der dels vedrører den understøttende undervisning og dels justeringen af fagrækken – særligt justeringen i det vejledende timetal for idrætsundervisningen.

Den understøttende undervisning

Danske Fysioterapeuter vil gerne kvittere for, at man med lovforslaget ønsker at styrke kvaliteten af den understøttende undervisning ved blandt andet at tilføre ressourcer til mere tid til planlægning af, og opfølgning på, den understøttende undervisning.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at formålet med ændringen er at tydeliggøre *”at den understøttende undervisning vil skulle hænge tydeligt sammen med og understøtte folkeskolens formål, skolens undervisning i fagene og obligatoriske emner og sikre en mere varieret skoledag, herunder med bevægelse og hvor det omgivende samfund inddrages.”*

Det er fornuftigt, at den understøttende undervisning skal understøtte skolens arbejde med motion og bevægelse. Formålet med dette er nemlig at fremme elevernes sundhed, trivsel, koncentration, motivation og læring i skolens fag.

Og der er meget, der tyder på, at bevægelse rent faktisk har en effekt – eksempelvis i forhold til læring. Eksempelvis oplever lærerne, at eleverne bliver mere læringsparate af bevægelse¹.

---

¹ Undervisningsministeriet (2018): Statusredegørelse for folkeskolens udvikling – 2017-2018

Samtidig viser en undersøgelse fra Kora, at mange lærere og pædagoger mangler viden om, hvordan de kan imødekomme folkeskolelovens ambition om, at eleverne dagligt skal have 45 minutters motion og bevægelse².

Og dette med god grund. Det er nemlig ikke lige meget, hvad eleverne laver i løbet af de 45 minutters daglige motion og bevægelse for at opnå de ønskede effekter.

Det fremgår nemlig af den nyeste forskning, at bevægelse med høj intensitet, som gennemføres umiddelbart efter en læringsaktivitet, giver en målbar effekt på indlæring. Intensiteten skal være så høj, at børnene får pulsen op og sved på panden. Samtidig skal aktiviteten tilrettelægges, så alle børn, uanset motoriske evner, kan deltage. Fysioterapeuter har de faglige forudsætninger for at sikre den rette kvalitet og intensitet i bevægelsesaktiviteterne. Herunder at alle børnene udfordres svarende til deres fysiske og motoriske forudsætninger, så de opnår de gavnelige effekter af bevægelse i relation til læring.

Det er derfor oplagt, at folkeskolerne inddrager relevante faglige kompetencer som eksempelvis fysioterapeuter for at sikre, at børnene får mest muligt ud af de 45 minutters bevægelse og motion i forhold til læring, social trivsel og sundhedseffekter – herunder som en del af den understøttende undervisning.

Dette kunne passende skrives ind i den pædagogiske vejledning til lærere og pædagoger, indeholdende forslag til organisering og tilrettelæggelse af den understøttende undervisning, som skal udarbejdes som led i den politiske aftale, som lovforslaget udmønter.

Justering af fagrækken

Med lovforslaget lægges der op til at justere i de vejledende timetal for idrætsundervisningen, så der flyttes 30 idrætstimer fra 4.-6. klassetrin til 7.-9. klassetrin. Med denne ændring vil man skabe mulighed for mere understøttende undervisning på mellemtrinnet, så alle elever mødes af en varieret skoledag.

Samtidig vil det understøtte bevægelse i udskoling, hvor statusredegørelsen for folkeskolens udvikling³ viser, at det er sværere at motivere eleverne til bevægelse, og hvor der er flest elever, der efter eget udsagn, bevæger sig meget lidt.

At elever i udskoling bevæger sig mindre underbygges af tal fra undersøgelsen ”Danskernes motions- og sportsvaner, ” som Idrættens analyseinstitut gennemfører.

---

² Kora (2017): En længere og mere varieret skoledag - Implementerings- og effektundersøgelse

³ Undervisningsministeriet (2018): Statusredegørelse for folkeskolens udvikling – 2017-2018

Danske Fysioterapeuter bifalder formålet med at få børn i udskolingen til at bevæge sig mere. Alt for mange unge har en stillesiddende adfærd.

Noget tyder på, at kimen til dette allerede lægges i den tidlige barndom. Et barn med en god motorik bevæger sig således mere og er mere tilbøjelige til at fastholde en fysisk aktiv livsstil i deres ungdom og voksentilværelse⁴. Omvendt giver dårlig motorik dårligere forudsætninger for læring samt risiko for at blive udelukket fra lege og boldspil i frikvartererne hvilket kan skabe trivselsproblematikker. Desværre ved vi at hver tredje barn, der starter i folkeskolen har mindst et motorisk problem.

Det er altså ikke nok at sætte ind med ekstra idrætstimer i udskolingen. Der skal allerede sættes ind i indskolingen overfor de mange børn, der starter i folkeskolen med motoriske udfordringer. Det er her, effekten af en indgriben er størst.

Eksempelvis har motorisk træning og individuelt tilpasset motorisk træning i indskolingen vist at have stor effekt i forhold til at nedbringe antallet af børn med motoriske vanskeligheder. Det viser et studie fra den svenske by Bunkeflo blandt andet.⁵

Der er således behov for at screene børn for motoriske vanskeligheder og sætte ind med målrettede motorikforløb for alle børn i indskolingen. Det kunne eksempelvis være i idrætstimerne. Det bør være personale med de rette kompetencer, eksempelvis fysioterapeuter, der varetager forløbene. På den måde kan fysioterapeuterne også identificere de børn, der har et behov for en særlig indsats, der så kan tilbydes supplerende motorisk træning.

Danske Fysioterapeuter står naturligvis til rådighed for yderligere.

Med venlig hilsen

Tina Lambrecht

Formand

---

⁴ Lubans DR, Morgan PJ, Cliff DP, Barnett LM, Okely AD. Fundamental movement skills in children and adolescents: review of associated health benefits. Sports Med. 2010;40(12):1019-35

⁵ Motor skills and school performance in children with daily physical education in school – a 9-year intervention study af I. Ericsson og M. K. Karlsson.

Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Att. Ditte Novella Rasmussen

Danske Professionshøjskoler
Ny Vestergade 17 st. tv.
1471 København K
Tel. 3338 2200
uc-dk@uc-dk.dk
danskeprofessionshøjskoler.dk

Høringssvar: Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen

Danske Professionshøjskoler takker for indkaldelsen til høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Vi har følgende bemærkninger til lovforslagets justering vedr. kompetencedækning:

- Danske Professionshøjskoler finder det både realistisk og positivt, at fristen for opfyldelse af målene for fuldkompetencedækning i undervisningsfagene forlænges.
- Danske Professionshøjskoler vurderer fortsat, at der er behov for at præcisere, hvad der forstås ved "tilsvarende faglig kompetence", jf. folkeskolelovens § 40, stk. 7, 1.
- Danske Professionshøjskoler bifalder, at der er opmærksomhed på nødvendigheden af at præcisere, hvilke fag i grundskolen der er omfattet af kravet om kompetencedækning. Vi mener, at alle fag bør omfattes, samt at det for at indfri ambitionerne er væsentligt, at kompetenceløft i alle skolens fag prioriteres.
- Danske Professionshøjskoler finder, at de praktisk-/musiske fag, der nu opprioriteres, skal omfattes af samme kompetencedækningsgrad som de fag, der hidtil har været omfattet af kompetencedækning. Der bør være ensartede rammer og retningslinjer i alle fag, der afsluttes med afgangsprøve.

Med venlig hilsen

Inge Friis Svendsen
Direktør, Danske Professionshøjskoler

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen

Afkortelse af skoledagen - §16b

I Danske Skoleelever har vi tidligere beskæftiget os meget med §16b spørgsmål, da vi mener, at det efter muligheden for afkortning indtraf, har været for nemt at opnå afkortning af skoledagen uden ordentlig garanti for omprioritering gennem eksempelvis tolærerordninger. Derfor er vi positive over for udsigten til, at kravene skærpes og kræver begrundet fornyelse på klassebasis ved hvert påbegyndt skoleår. Dog er det centralt for os at understrege vigtigheden af ordentlig kontrol med omprioriteringen af de frigjorte midler fra de kortere skoledage, da disse skal og bør bruges på bedre støtte i den pågældende klasse, hvor afkortningen er foregået. I samme ombæring er det også meget vigtigt for os, at de fremtidige tilladelser bliver givet på et begrundet grundlag, og ikke blot gives per automatik.

Understøttende undervisning

I Danske Skoleelever finder vi det problematisk at skære ned på den understøttende undervisning til fordel for den traditionelle fagfaglige undervisning, da vi frygter at dette vil fordre mere klassisk røv-til-bænk undervisning som virker demotiverende for skoleeleverne. Som det også fremgår af forligskredsens vedlagte uddybelser, har den understøttende undervisning været tiltænkt som et supplement til den eksisterende fagundervisning, der dog skulle indeholde et mere kreativt og bevægeligt islæt, der varierede dette fra den traditionelle klasselokale-undervisning. Vi anerkender, at man mange steder har haft en svær start med UUV, men vi oplever, at det i dag er en velintegreret del af skoledagen på mange folkeskoler. Derfor mener vi ikke, at en nedskæring er den rigtige løsning, men at det derimod kræver en opprioritering af information og økonomi, der kan skabe en mere varieret skoledag for folkeskolens elever.

Timetalsforandringer

Af de andre timetalsændringer der fremgår af lovforslaget, kan vi i Danske Skoleelever godt se fornuften i eksempelvis mere koncentreret fremmedsprogfagsundervisning, større læseindsats i 2. klasse etc. Dog mener vi, at det er ærgerligt, at man i denne timetalsændring ikke ser på muligheden for at indføre mere praksisfaglighed i udskoling. Vi ved fra vores medlemmer, at eleverne i udskoling i høj grad føler de mangler variation fra den boglige undervisning, da udskoling i folkeskolen i dag er meget bogligt indrettet og ikke mindst målrettet de gymnasiale uddannelser. Derfor mener vi, at der bør lægges større vægt på praksisfagligheden i udskoling.

Med venlig hilsen,

Sarah Gruszow Bærentzen

Formand, Danske Skoleelever

Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

København, den 7. marts 2019

Fælles høringsvar til høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Danske SOSU-skoler og Bestyrelsesforeningen for Social-og sundhedsskoler kvitterer hermed for invitationen til at afgive høringsvar til Undervisningsministeriet i høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Foreningerne tager lovforslaget til efterretning og har ingen bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen
På foreningernes vegne
e.b.

Michael Kümmel
chefkonsulent

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Sendt til: AGRGRUND@uvm.dk og Ditte.Novella.Rasmussen@uvm.dk
Cc: jm@jm.dk

6. marts 2019

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2019-11-0205
Dok.nr. 75862
Sagsbehandler
Kenni Elm Olsen

Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.), Undervisningsministeriets sagsnr. 19/02277.

Ved e-mail af 8. februar 2019 har Undervisningsministeriet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Datatilsynet har følgende bemærkninger:

1. I lovforslagets § 1, nr. 7, foreslås det, at der i lov om folkeskolens i § 40, stk. 6, og § 44, stk. 7, indsættes før 1. pkt. som nye punktummer:

”Ved ansættelse af skolens leder, jf. § 45, stk. 1, skal mindst en repræsentant for skolebestyrelsen deltage i beslutningen om, hvem der tilbydes ansættelse i stillingen. Repræsentanten for skolebestyrelsen kan dele nødvendige oplysninger om ansøgerne med skolebestyrelsen.”

Af de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.2 fremgår følgende:

”Skolebestyrelsen vil herefter kunne gøre sine ønsker til den kommende skoleleder gældende gennem repræsentanten. Det betyder også, at det medlem af skolebestyrelsen, som deltager i beslutningen, i den konkrete ansættelsesproces skal have kompetencen til at repræsentere den samlede skolebestyrelse, og at medlemmet skal kunne dele nødvendige oplysninger om udvalgte ansøgere med den øvrige skolebestyrelse. Det bemærkes, at elevrepræsentanter ikke kan deltage ved drøftelser af sager om enkeltpersoner.”

Af de specielle bemærkninger til bestemmelsen fremgår følgende:

”Det foreslåede vil indebære, at skolebestyrelsen vil få krav på at medvirke ved beslutningen om, hvem der tilbydes ansættelse som skoleleder. Beslutningen om, hvem der tilbydes ansættelse som skoleleder, vil omfatte en stillingtagen til alle ansøgere til stillingen, med henblik på at kunne vurdere disse i forhold til hinanden og identificere de ansøgere, som vil kunne opnå skolebestyrelsens opbakning, samt tage stilling til, hvem af disse der tilbydes stillingen.

Det vil således ikke være tilstrækkeligt, at skolebestyrelsens repræsentant kun præsenteres for en enkelt ansøger eller udvalgte ansøgere, eller at skolebestyrelsens repræsentant først inddrages, når der har været afholdt ansættelsessamtaler, idet skolebestyrelsens repræsentants medvirken forudsætter, at skolebestyrelsens

repræsentant deltager ved udvælgelsen blandt alle ansøgere, herunder beslutninger om, hvilke ansøgere der går videre med, undervejs i ansættelsesprocessen.”

Og videre:

”Det foreslåede vil herudover indebære, at repræsentanten for skolebestyrelsen vil kunne dele nødvendige oplysninger om ansøgerne med skolebestyrelsen. Dette er begrundet i, at det vil være en forudsætning for, at det eller de medlemmer af skolebestyrelsen, som sidder med i ansættelsesudvalget el.lign., kan repræsentere skolebestyrelsen, at de vil kunne drøfte udvalgte ansøgere til stillingen med de øvrige medlemmer af skolebestyrelsen. Dette vil omfatte de ansøgere, som det er besluttet at tage i betragtning til stillingen, fx ved at indkalde dem til en ansættelsessamtale.

Det pågældende medlem af ansættelsesudvalget vil således kunne dele personoplysninger om disse ansøgere med de øvrige medlemmer af skolebestyrelsen. Det bemærkes, at det helt klare udgangspunkt ved behandlingen af ansøgninger er, at de skal håndteres fortroligt, og at de derfor vil skulle håndteres på en sådan måde, at indholdet ikke kan komme til andres kendskab. Fortrolighedskravet gælder både i forhold til interne og eksterne ansøgere. Det har således undtagelsens karakter, at skolebestyrelsens repræsentant ved beslutningen om ansættelse af en skoleleder, vil kunne dele oplysninger om ansøgerne med de øvrige medlemmer af skolebestyrelsen. Repræsentanten for skolebestyrelsen vil derfor ikke kunne dele ansøgninger fra ansøgere, der fx har været indkaldt til en ansættelsessamtale, med resten af skolebestyrelsen, medmindre det konkret vurderes nødvendigt.

Skolebestyrelsens repræsentant vil således skulle foretage en afvejning af, om videregivelsen af oplysninger er nødvendig for, at skolebestyrelsen kan udføre den opgave, skolebestyrelsen er pålagt, og dermed at videregivelsen sker inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Det vil således kun yderst sjældent være nødvendigt at videregive oplysninger om ansøgere, som ansættelsesudvalget er blevet enige om at se bort fra, og det vil heller ikke være relevant at videregive personoplysninger om ansøgerne, som ikke har eller må have betydning for, hvilken ansøger, der ansættes, fx alder, køn, seksualitet, politisk overbevisning, civilstatus mv. Derimod vil det formentlig være relevant at oplyse navn og stilling på alle ansøgere, der indkaldes til samtale, uanset om ansættelsesudvalget efterfølgende vælger at gå videre med den pågældende ansøger.”

Datatilsynet har noteret sig, at det er Undervisningsministeriets vurdering, at skolebestyrelsens repræsentant vil skulle foretage en afvejning af, om videregivelsen af oplysninger er nødvendig for, at skolebestyrelsen kan udføre den opgave, skolebestyrelsen er pålagt, og dermed at videregivelsen sker inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen¹ og databeskyttelsesloven².

Endvidere har Datatilsynet noteret sig, at Undervisningsministeriet har vurderet, at det kun yderst sjældent vil være nødvendigt for skolebestyrelsens repræsentant at videregive oplysninger om ansøgere, som ansættelsesudvalget er blevet enige om at se bort fra, ligesom det heller ikke vurderes at være relevant at videregive personoplysninger om ansøgerne, som ikke har eller må have betydning for, hvilken ansøger, der ansættes, fx alder, køn, seksualitet,

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

politisk overbevisning, civilstatus mv. Derimod vurderes det, at det formentlig vil være relevant at oplyse navn og stilling på alle ansøgere, der indkaldes til samtale, uanset om ansættelsesudvalget efterfølgende vælger at gå videre med den pågældende ansøger.

Det står ikke Datatilsynet klart, om der med bestemmelsen tilsigtes en gengivelse af, hvad der allerede følger af databeskyttelsesforordningens og databeskyttelseslovens regler om behandling af personoplysninger, eller om der er tale om en udnyttelse af det nationale råderum, som bemyndiger medlemsstaterne til at fastsætte mere specifikke bestemmelser inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens harmonisering.

Datatilsynet skal derfor henstille til, at Undervisningsministeriet vurderer, hvorvidt den omhandlede bestemmelse udgør en national særregel for behandling af personoplysninger.

Datatilsynet kan i den forbindelse henvise til ”tjeklisten” om udarbejdelse af nye nationale regler for behandling af almindelige ikke-følsomme personoplysninger og ”tjeklisten” om udarbejdelse af nye nationale regler for behandling af følsomme personoplysninger, som fremgår af henholdsvis side 168f og side 229f i betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen – de retlige rammer for dansk lovgivning.

Datatilsynet skal herudover henstille til, at Undervisningsministeriet også vurderer, på hvilket grundlag personoplysninger kan behandles.

Endelig forudsætter Datatilsynet, at reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven vil blive iagttaget i forbindelse med eventuelle behandlinger af personoplysninger foranlediget af loven.

Lovforslaget giver herudover ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Kenni Elm Olsen

Chefkonsulent Rikke Nørregaard
Undervisningsministeriet
Afdelingen for grundskoler
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

25. februar 2019
KDR/HELEG
J.nr. 2018 - 2403

Kære Rikke Nørregaard

Digitaliseringsstyrelsens sekretariat for digitaliseringsklar lovgivning har modtaget udkast til forslag til lov om ændring af folkeskolereformen i høring.

Sekretariatet kan fremsætte anbefalinger til lovforslagets efterlevelse af principper for digitaliseringsklar lovgivning samt til beskrivelsen af lovforslagets implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder. Et øget fokus på digitalisering og implementering i det lovforberedende arbejde skal sikre de bedst mulige forudsætninger for, at ny lovgivning på en tryk og sikker måde udnytter potentialet ved en digital understøttelse af den offentlige opgavevaretagelse.

Sekretariatets gennemgang giver på det foreliggende grundlag anledning til følgende bemærkninger:

Vurdering af offentlige implementeringskonsekvenser

Det følger af den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning, at et lovforslags offentlige implementeringskonsekvenser skal være velbelyste med henblik på at sikre, at lovgivningen efter vedtagelse kan administreres hensigtsmæssigt og understøttes digitalt.

Sekretariatet bemærker, at ministeriet under afsnittet om økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser angiver, at dele af lovforslaget medfører økonomiske konsekvenser. Ministeriet vurderer samlet set, at lovforslaget er omkostningsneutralt for kommunerne, mens staten pådrager sig omkostninger i størrelsesordenen 79 mio. kr. i 2019 og 190 mio. kr. fra 2020 og frem i forbindelse med kvalitetsløftet af den understøttende undervisning.

Sekretariatet finder, at ministeriet med fordel kan overveje at uddybe, hvordan en national portal til vidensdeling som led i kvalitetsløftet påtænkes etableret. I den forbindelse kan ministeriet overveje nærmere at beskrive, hvem der skal stå for udarbejdelsen af vejlednings- og undervisningsmaterialet til portalen.

Principper for digitaliseringsklar lovgivning

Det følger ligeledes af den politiske aftale, at et lovforslag skal være i overensstemmelse med de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning. Principefterlevelsen skal beskrives i bemærkningerne, og en eventuel fravigelse af principperne skal begrundes.

Sekretariatet bemærker, at ministeriet som led i beskrivelsen af implementeringskonsekvenserne har angivet, at lovforslaget lever op til principperne for digitaliseringsklar lovgivning. På den baggrund finder sekretariatet, at Undervisningsministeriet kan overveje at anføre en konkret redegørelse for lovforslagets efterlevelse af de enkelte relevante principper:

Sekretariatet finder, at lovforslagets målsætning om at gøre opfølgningen med kommunernes brug af personaleressourcer til kvalitetsløft af den understøttende undervisning så ubureaukratisk som mulig, er i overensstemmelse med princip #1 om enkle og klare regler. Det anbefales dog i forlængelse heraf, at ministeriet overvejer nærmere at redegøre for, hvordan opfølgningen konkret udmøntes.

Endvidere finder Sekretariatet, at den med lovforslaget beskrevne metode til opfølgning på, hvordan skolerne anvender de tilførte personaleressourcer – i overensstemmelse med princip #3 om muliggørelse af automatisk sagsbehandling – indebærer en vurdering med anvendelse af en række objektive kriterier som eksempelvis klassekvotienter, antal elever per underviser og lignende.

Endelig ønsker sekretariatet særskilt at fremhæve, at lovforslaget i overensstemmelse med princip #6 om anvendelse af offentlig infrastruktur anfører, at emu.dk kan bruges som platform for oprettelsen af en national portal som led i kvalitetsløftet af den understøttende undervisning. Ved brug af eksisterende digital infrastruktur understøttes sammenhængen på tværs af den offentlige sektor.

Der henvises i øvrigt til [Vejledning om digitaliseringsklar lovgivning](#), ligesom I naturligvis er velkomne til at kontakte sekretariatet for råd og vejledning

Med venlig hilsen

Helene Egede Glahn
Fuldmægtig

Danmarks Billedkunstlæreres hørings svar til

Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen
(Justering af fagrækken og den understøttende undervisning,
afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere
og kompetencedækning m.v.)

Danmarks Billedkunstlærere støtter forslaget om, at billedkunst bliver obligatorisk i 6.klasse og faget dermed får et kontinuerligt forløb fra 1. - 6.klasse, som der kan bygges videre på i valgfaget i 7.-8.klasse. Det har længe været et ønske, at få lukket hullet i 6.klasse. Tak for det.

Imidlertid er vi uenige i, at lovforslaget **ikke** prioriterer at ligestille billedkunst timemæssigt med musik på 1. og 5.klassetrin. De øvrige fag i den praktiskmusiske fagblok er alle kendetegnet ved at være to-timers fag. Det mener vi også billedkunst skal være. Vi mener, at der skal konverteres en understøttende time til billedkunst på henholdsvis 1. og 5.klassetrin.

Begrundelse: Billedkunst i 1.klasse er elevernes første møde med et praktisk fag i skolen. Et praktisk fag hvor eleverne skal lære teknikker, bruge redskaber og materialer. De skal lære at gebærde sig- og rydde op i et billedværksted. Alt det kan ikke klares på én lektion med 28 elever på 6 og 7 år. Billedkunst udgør kun 4 % af det samlede timetal på 1.klassetrin. Det er alt for lidt i betragtning af;

- at elever i 1.klasse overvejende bruger billeder/tegninger til at kommunikere med
- at de læser billeder mere end de læser tekster
- at de er stærkt motiveret for at arbejde praktisk og med at udvikle deres billedudtryk
- at de elsker at bruge hænderne, have fat i redskaberne og materialerne der anvendes i billedkunst
- at billedkunst er deres første møde med et praktisk fag, hvor de får maling på fingrene, mærker leret forme sig, skærer med hobbyknive, eksperimenterer med materialerne og udtryksformerne
- at en varieret skoledag også handler om at kunne fordybe sig og få ordentlig tid til billedkunst

Det er vores klare vurdering, at én lektion i billedkunst ikke er nok til at sikre en tilstrækkelig intensitet i undervisningen til at lære et nyt praktisk fag, samt til at opbygge og fastholde det lærte. Derfor må vi på det kraftigste anbefale, **at billedkunst i 1.klasse bliver et to-timers fag** ligesom idræt og musik.

Billedkunst i 5.klasse skal ligeledes på lige fod med idræt, musik, håndværk og design og madkundskab også være et **to-timers fag**. Billedkunstundervisningen i 5.klasse er skelsættende i forhold til elevernes tegne- og billedsproglige udvikling, som ofte går i stå på dette alderstrin, hvor deres høje krav til egen formåen kommer til at spænde ben. Med kun en lektion i billedkunst i 5.klasse er det vores vurdering, at det ikke sikrer en videreudvikling af elevernes praktiske- og billedsproglige færdigheder, således at elevernes høje krav kan stå mål med, hvad de kan i praksis. Tiden til fordybelse i praktisk billedarbejde bliver for kort.

Vi er derfor **ikke** enige i lovforslaget om at tilgodese et bogligt fag tysk/fransk på 5.klassetrin frem for at ligestille billedkunst med de øvrige praktiskmusiske fag. Det giver ingen mening, at billedkunst nedtones timemæssigt i takt med, at de bliver ældre og skal i udskolingen, hvor fokus er på styrkelse af praksisfaglige kompetencer. Der er ikke mangel på boglige timer, men derimod timer til de praktiskmusiske fag. Praktiske fag, skal som minimum være to-timers fag. Det mangler billedkunst i 1. og 5.klasse.

I øvrigt kan vi orientere om, at vores forening med jævne mellemrum hører fra uddannelsesinstitutioner, hvor kompetencer i billedkunst er en forudsætning, at flere af de elever som optages, kommer fra lande uden for Danmark, fordi danske studerende ikke er dygtige nok til bl.a. at tegne. Vi bliver orienteret om, at elever fra Polen, England og de nordiske lande er langt bedre end danske elever. Det er stærkt bekymrende. Der er mere end nogensinde, brug for elever der kan visualisere og kommunikere med billeder. Alle brancher har brug for folk med sans for billedsprog. Selv tømrer har brug for at tegne. For at designe skal man kunne tegne. Animation- og spiludviklerbranchen er i stærk vækst og er afhængig af dygtige tegnere. De tegnere skal komme fra Danmark. En fremtid hvor kreativitet er det vi skal leve af, er to timer til billedkunst fra 1.- 6.klasse et minimum.

Med venlig hilsen

Lykke Østrup Andersen, Landsformand i Danmarks Billedkunstlærere, lykk22@hotmail.com, Tlf: 22728946

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Vedr.: Høringssvar vedrørende udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkorting af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

I DanskLærerforeningen ser vi med begejstring og øget entusiasme på udkast til lovmæssige ændringer, der peger mod en justering af folkeskolen til en mere åben og fleksibel folkeskole. Det er der i den grad behov, og derfor er vi begejstret for de klarere rammer for tilrettelæggelse af skoledagen (1) set i forhold til skoleugens længde, (2) at der opprioriteres udvalgte praktisk-musiske fag samt (3) tilføres sproglige formuleringer, der forhåbentligvis skaber grundlag for en mere varieret og mangearartet understøttende undervisning.

Afkorting af skoleugens længde for særligt indskolingelevernes vedkommende er helt central, men bør samstemmes med Fælles Mål, forstået på den måde, at der ikke forlænges mere rent fagligt, end der tidsmæssigt er muligt. Derfor foreslår vi, at der i læseplan- og vejledningsarbejdet for Fælles Mål, sker en samstemthed mellem dette arbejde og denne lovændring.

Den markante opprioritering af de praktisk-musiske fag giver et positivt indtryk af en folkeskole, der er mangfoldig og alsidig udviklende. Særligt billedkunst og håndværk/design er fag, der samspiller med danskfaget og styrker den æstetiske dannelse, som er altafgørende i elevernes alsidige udvikling.

I lovforslaget lægges der op til en decentral styring af flere områder i folkeskolen og ligeledes skabes der rum for større beføjelser til skolebestyrelserne. Det står helt centralt for DanskLærerforeningen, at en øget decentralisering har blik for fagets rammer og potentialer, men også har blik for det muliges kunst. DanskLæreren skal uagtet beslutningsmyndigheden have mulighed og rum for at være dansk lærer og ikke tynget af politiske restriktioner, hvor et yderligere dokumentationskrav fremfor en blomstring af danskfagligt arbejde, bliver grundlaget.

På vegne af grundskolens bestyrelse i DanskLærerforeningen
Marie Elmegaard

Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Den faglige forening for Håndværk og Design forholder sig i dette høringsvar udelukkende til forslaget vedrørende justering af fagrækken samt konsekvenserne heraf. Således omtalt i § 5, stk. 2.

Med hensyn til det vejledende timetal ser foreningen med glæde, at der for madkundskab og håndværk og design foreslås særskilte vejledende timetal, det vil give mere præcise og ensartede rammer for undervisningen i hele landet, samt at det vejledende timetal fastholdes. Timetallet for den obligatoriske undervisning i håndværk og design foreslås placeret fra 3. til 6. klassestrin, således at det passer med starten af et praktisk/musisk valgfag i 7. klasse.

Det er nyt, at undervisningen i H&D skal ind på 3.klassestrin. Men hvad skal eleverne undervises i? Der er endnu ikke lavet FFM for undervisningen for 3.klassestrin. Det er nødvendigt, at det arbejde straks påbegyndes, ligesom man skal se på FFM for den obligatoriske valgfagsundervisning. Vi finder, at det er et godt initiativ at sætte ind med undervisning i de praktisk musiske fag på de små klassestrin. Der er ingen tvivl om, at det vil være gavnligt for eleverne at komme i værkstederne og lære at arbejde med forskellige materialer. Tilførsel af timer til billedkunst og præcisering af klassestrin for madkundskab vil være med til at styrke overgangen fra obligatoriske fag til obligatoriske praktiske valgfag i 7.- 8.klassestrin.

De foreslåede ændringer giver naturligvis anledning til mange spørgsmål. Kommunerne skal sikre, at kompetencedækningen løbende øges, så kompetencedækningen er mindst 90% i 2021 og 95% 2025

Det bliver et stort problem, da antallet af H&D studerende på læreruddannelsen er mindre end antallet i de tidligere linjefag håndarbejde og sløjd, og efteruddannelse af lærere i H&D har ikke været prioriteret tilstrækkeligt i kommunerne, siden faget blev indført i 2016. Det vil det betyde, at der skal afsættes mange midler til efter- og videreuddannelse af lærerne.

Med undervisning i både 3.- 6.klasse samt det obligatoriske valgfag H&D, vil mange skoler opleve lokaleproblemer. En tosporet skole vil for eksempel, hvis timerne læses med hele klasser, som minimum skulle placere 26 lektioner i faglokalet. Dette er i sig selv problematisk, når det drejer sig om undervisning i værksteder med skærpet tilsyn. Arbejder man med delehold, bliver problematikken yderligere forværret. Dertil kommer at mange skoler fysisk er opdelt i indskoling, mellemtrin og udskoling, og der oftest kun er H&D-lokaliteter på mellemtrinnet, hvorfor et u hensigtsmæssig spild af læringstid kan opstå.

Økonomisk vil skolerne også blive udfordret på den daglige drift. H&D er et forbrugsfag, træ, tekstil og metal, som er fagets primære materialer er dyre i indkøb. Faglokalerne skal udstyres med værktøj og maskiner til bearbejdning af de primære materialer, det kræver tid til opgradering og vedligehold. Jo flere brugere jo mere slid. Indretningen af faglokalerne vil også kræve ændringer, når alt maskinel skal tilpasses elever med så stor aldersspredning. Derfor foreslås herfra, at der bør tilføres midler til værkstedsindretning og daglig drift i både indskoling og udskoling, for at lokalelogistik og drift ikke bliver en hindring for en god implementering af det ellers udmærkede tiltag.

På foreningens vegne
Hanni Eskildsen

Espergærde d. 24/2-19

Til Danmarks Lærerforening

Vedr.: Høringssvar if. ændring af lov om skolen

Først og fremmest tak for mulighed af at bidrage til Lærerforeningens høringssvar.

Set herfra er det største problem i lovændringen muligheden af at konvertere en del af den understøttende undervisning til konfirmandforberedelse, som det fremgår af § 16 d, stk.2 – omtalt i høringssudkastets afsnit: 3.3.2.3 om fleksibel mulighed for fravigelse af undervisningstiden.

Frem til 1975 havde skolens religionsundervisning et forkyndende sigte, men siden har skolens som helhed været defineret som en ikke-forkyndende institution. Således hedder det fx i bekendtgørelsen om procedureregler ved en elevs fritagelse for kristendomskundskab i folkeskolen fra 2014, at religionsfaget et obligatorisk og ikke-forkyndende kundskabsmeddelende fag, der er på linje med folkeskolens øvrige fag.

Modsat er kirkens konfirmandforberedelse af gode grunde forkyndende, hvorfor ændringsforslaget gør skellet mellem det forkyndende og det ikke-forkyndende uklart.

Omfattede forslaget alene en mulighed for at reducere den ugentlige undervisningstid på de klassetrin, hvor kirken underbyder konfirmationsforberedelse, ville der ikke være noget problem, da det i så fald alene ville være et spørgsmål om at koordinere skolens undervisning med kirkens konfirmandforberedelse indenfor normal undervisningstid, men når det samtidig er en betingelse, at kommunerne skal tilbyde supplerende undervisning til de elever, der ikke tager imod tilbuddet om konfirmandforberedelse, får man opfattelse, at konfirmandforberedelsen udgør en del af skolens undervisning, hvilket gør det mudret.

Mvh

John Rydahl

fmd. Religionslærerforeningen

Hermed Danmarks Fysik- og Kemilærerforenings høringssvar

1. Mht nedjusteringen i ambitioner mht fuld kompetencedækning. Det er ærgeligt at nedjustere ambitionerne, da det kan tillade kommunerne at nedprioritere uddannelsen af lærerne
2. Manglende konsekvens i navnet på faget natur / teknologi. Nogle steder kaldes det natur og teknik. Andre natur og teknologi.

Med venlig hilsen Gitte

Landsformand DFKF

FH har ingen bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Betina Høireby Johnsen

Sekretær, Politik og Analyse

Direkte: 3524 6136 / Mail: BHO@fho.dk

Fagbevægelsens Hovedorganisation / www.fho.dk

FOAs hørings svar til høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

FOA takker for muligheden for at indgive hørings svar til høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen.

Erfaring med større reformer viser at det tager adskillige år at nå fuld implementering og derfor er der i følgeforskningen for folkeskolereformen også planlagt at reformen skal følges frem til 2020. Vi mener, at det er for tidligt at justere reformen, når den endnu ikke kan forventes at være fuldt implementeret. Vi ved bla. at mange skoler ikke har fundet en hensigtsmæssig form på den understøttende undervisning. Det er således for tidligt at vurdere om fx den understøttende undervisning bidrager til især målsætning 2 for skolereformen; Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.

Ad 1. Justering af fagrækken

I FOA er vi bekymrede for reduktionerne i antallet af timer til Understøttende undervisning. Vi er enige i, at lovgivningen skal understøtte, at alle elever forlader folkeskolen med de fornødne faglige kompetencer. Og netop her spiller den understøttende undervisning en central rolle, da den er skrevet ind i lovgivningen i 2013 for at sikre mulighed for varierede undervisnings- og læringsforløb, som især imødekommer børn, der har svært ved den dominerede undervisningsform i folkeskolen. Vi mener ikke at det alene er kvantiteten af undervisningstimer, der afgør om alle elever får udbytte af undervisningen. Elevernes udbytte af undervisningen afhænger af kvaliteten af undervisningen, herunder af at der sikres en bred og varieret palette af undervisnings- og læringsmetoder, som imødekommer elevernes forskellige læringsstile og behov. Den understøttende undervisning giver netop mulighed for at arbejde med varierede læringsmetoder- og forløb, som især de udsatte børn kan have stor gavn af. Vi mener også, at alle børn skal forlade skolen med de fornødne sociale kompetencer, og her spiller den understøttende undervisning også en central rolle.

Vi ved at der endnu er et stykke vej til flertallet af skoler finder en god og konstruktiv form på den understøttende undervisning, men vi mener at man handler for tidligt ved at skære i antallet af timer fremfor at give tid og vejledning i udvikling af gode metoder til arbejdet i den understøttende undervisning.

Ad 2. Kvalitetsløft af den understøttende undervisning

I forlængelse af ovenstående er vi i FOA glade for at man prioriterer et kvalitetsløft af den understøttende undervisning. Vi mener, at man i lyset af at timerne til den understøttende undervisning bliver reduceret og fagtimerne øget bør prioritere at ansætte pædagoger, pædagogiske assistenter og pædagogmedhjælpere/undervisningsassistenter for de tilførte ressourcer, for at sikre en styrkelse af den pædagogiske tilgang i arbejdet med børnene og udvikling af børnenes alsidige kompetencer.

Ad 3. Skoleugens længde og mulighed for at fravige reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden.

I FOA mener vi, at man bør fastholde fokus på at et hovedformål med skolereformen var at sikre en bedre skolegang og udbytte af skolegangen for især udsatte børn. Den understøttende undervisning er et kerneelement i opfyldelse af denne målsætning, fordi man med den understøttende undervisning har muligheden for at sikre varieret undervisning og brug af en bred palette af undervisningsformer som imødekommer børns forskellige læringsstile og behov. I lyset af dette mener vi, som pointeret ovenfor,

at det er alt for tidligt at begynde at skære i kvantiteten af den understøttende undervisning inden den har nået fuld implementering og det derfor endnu ikke er muligt at vurdere potentialet i den understøttende undervisning, ikke mindst for de udsatte børn.

Vi er klar over en bred gruppe af velfungerende børn vil få glæde af en afkortet skoledag, men fastholder at hensynet til de mest udsatte børn må veje tungest i tilrettelæggelse af læringsmiljøet i skolen.

Vi er glade for at man slår fast at kommunerne skal tilbyde børnene plads i skolens skolefritidsordning i de timer som nedskales, uden at der opkræves særskilt betaling herfor.

Ad 4. Udvidet kompetence til skolebestyrelser ved ansættelse af skolens leder

I FOA mener vi at forudsætningen for en succesfuld varetagelse af en tillidspost i en skolebestyrelse forudsætter at man stiller sparring og vejledning til rådighed for forældrerepræsentanterne, på samme måde som man gør det for tillidsvalgte på arbejdspladser, der har en faglig organisation at trække på. Endvidere er det afgørende at forældrerepræsentanterne har god kontakt med deres bagland og sikrer sig et mandat, der er i overensstemmelse med den samlede forældregruppes interesser.

Ad 5. Mulighed for toårig valgperiode for forældrerepræsentanter i skolebestyrelser

Ingen kommentarer.

Ad 6. Justering af målsætningen om fuld kompetencedækning

FOA er bekymrede over den udskudte målsætning om kompetencedækning. Nogle fagområder er endnu langt fra den fulde kompetencedækning, og der er behov for at sikre at fx de naturvidenskabelige fag sikres bedre kompetencedækning snarest. Der er for få, der søger de tekniske og naturfaglige uddannelser. I FOA mener vi at interessen og nysgerrigheden skal vækkes tidligt og forudsætningen for at vække børnenes interesse er at de voksne omkring dem er kompetente og engagerede i fagene – derfor skal der sikres fuld kompetencedækning snarest.

Til
Undervisningsministeriet,
Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Høringsvar. Lov om folkeskolen. Justering af fagrækken etc.

I høringsbrev af 8. februar 2019 anmoder Undervisningsministeriet ved Departementet om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående. Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden til at give vores synspunkter til kende.

Foreningen har ingen særlige bemærkninger til lovforslaget.

På foreningens vegne,

Venligst

Simone Dalsgaard

Chefkonsulent,

Kommunikationsansvarlig

Tlf. + 45 33307927 / + 45 60771719

sd@privateskoler.dk

Danmarks Private Skoler
grundskoler & gymnasier

Ny Kongensgade 15, 3.

1472 København K

Risskov, d. 11. marts 2019

Høringssvar fra Frie Skolers Lærereforening (FSL)

Vedr.

Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Frie Skolers Lærereforening takker for muligheden for at afgive høringssvar og fremsender hermed svar til lovforslagets væsentligste ændringer af Folkeskoleloven.

Frie Skolers Lærereforening er positivt indstillede over for forligskredsens intentioner om at skabe klarere rammer for tilrettelæggelse af skoledagen, at afkorte skoleugens længde, give et kvalitetsløft til den understøttende undervisning, opjustere timetallet i enkelte fag og sikre forældreindflydelse ved ansættelse af skoleledere. Vi finder det også positivt, at man fremover kan give de forældrevalgte mulighed for en længere valgperiode, hvilket forhåbentlig kan øge interessen for at stille op til en bestyrelsespost.

Vi ved, at Folkeskolens timetal påvirker de frie skoler, og det er derfor positivt, at forslaget lægger op til at gøre skoleugen lidt kortere og give skolerne mulighed for lidt større fleksibilitet i planlægningen.

Alle elever i grundskolen har brug for tid og energi til leg, udvikling og fritidsaktiviteter uden for skolen. Med en generel afkortning af skoledagen vil de yngste skolebørn få mere luft til at være børn. Dette kan vi kun bifalde i Frie Skolers Lærereforening. Når mellemtrinnet og udskolingens desuden får mulighed for at omlægge tid fra understøttende undervisning til eksempelvis to-lærer-funktioner, så kan disse elever ligeledes få en kortere skoledag. Frie Skolers Lærereforening har fra folkeskolereformens begyndelse været skeptisk over for de meget lange skoledage, som især blev længere af de understøttende timer, og foreningen må derfor også bifalde, at forligskredsen har taget de udeblevne resultater alvorligt og besluttet at justere reformens uhensigtsmæssigheder. Vi er dog fortsat af den opfattelse, at der er behov for, at kommunerne i højere grad prioriterer at afsætte midler til folkeskolerne, hvis reformens intentioner skal opfyldes.

I Frie Skolers Lærereforening er vi fortsat skeptiske, når det kommer til den understøttende undervisning, og vi havde hellere set de ekstra midler anvendt til at styrke folkeskolen generelt.

Af bemærkningerne til lovdokumentet fremgår det: ” Til finansiering af kvalitetsløftet afsættes 128 mio. kr. i 2019, 283 mio. kr. i 2020 og 249 mio. kr. fra 2021 og frem.” Det kræver altså, efter forligskredsens egne prognoser, et anseeligt millionbeløb årligt at forsøge at puste nyt liv i dette tiltag. Frie Skolers Lærereforening havde hellere set pengene anvendt til at styrke folkeskolen overordnet. Det havde derfor været bedre at kalde al undervisning for

undervisning og bruge pengene på at tilføje de ønskede elementer af åben skole og alternative undervisningsmetoder mv. til den almindelige undervisning. MEN, hvis man fastholder, at der skal være understøttende undervisning, så er det godt, at man prioriterer, at der skal være midler til det.

Frie Skolers Lærerforening står gerne til rådighed for spørgsmål i forbindelse med ovenstående bemærkninger til lovforslaget.

Monica Lendal Jørgensen
Næstformand Frie Skolers Lærerforening

M: 2758 1384

E: mlj@fsl.dk

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Hjørring 6. marts 2019

Høringsvar til aftale om justeringer af folkeskolereformen af 30. januar 2019

Dette høringssvar forholder sig udelukkende til aftalens to-timers begrænsning i forhold til konvertering af den understøttende undervisning på mellemtrinet og i udkolingen.

I Hjørring Kommune vil en ny lovgivning med en to-timers begrænsning i muligheden for at konvertere i henhold til § 16 på mellemtrinet og i udkolingen give skolerne mindre frihed og medføre længere skoledag for en del klasser.

I Hjørring Kommune besluttede byrådet i 2017 at uddelegere kompetencen til at udmønte § 16 b til skoledistriktslederne i kommunen. Det har medført en udpræget brug af konverteringsmulighederne. Ganske enkelt fordi det giver en bedre skole. I skoleåret 2017/2018 blev der således konverteret understøttende undervisning i 221 ud af kommunens daværende 261 klasser.

Konverteringen beskrives af alle parter omkring skolen som en succes. Lærerne oplever, at den omlagte undervisning bidrager til at styrke elevernes trivsel og faglige udvikling. Samtidig er konverteringerne med til at styrke såvel teamsamarbejdet og det tværprofessionelle samarbejde på skolerne. Kort sagt; det har været med til at styrke inklusionsopgaven, kerneopgaven og kvaliteten i undervisningen.

Derfor ønsker vi ikke, at nye lovgivningsmæssige rammer skal indskrænke skolernes frihed i forhold til mulighederne for at konvertere den understøttende undervisning.

Skolelederforeningen i Hjørring kommune og Lærerkreds Nord opfordrer aftaleparterne til at to-timers begrænsningen i konverteringsmulighederne på mellemtrinet og udkolingen fjernes i den endelig lovtekst.

Rikke Hedenskog
Formand for Skolelederforeningen
i Hjørring Kommune

Lars Busk Hansen
Kredsformand
Lærerkreds Nord

Høringsvar om udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Humanistisk Samfunds ønsker hermed at afgive høringssvar vedrører lovforslagets §1 punkt 6, indsættelsen af en ny §16 d. Stk. 2, der gør det muligt for kommunalbestyrelsen at reducere undervisningstiden på 7. eller 8. klassetrin for at give tid til kristen konfirmationsforberedelse.”

At indskrive en specifik religions forkyndende undervisning i folkeskoleloven er grundlæggende imod:

- EU's menneskerettighedskonventions Artikel 9, stk. 1: Enhver har ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed; denne ret omfatter frihed til at skifte religion eller tro samt frihed til enten alene eller sammen med andre, offentligt eller privat at udøve sin religion eller tro gennem gudstjeneste, undervisning, andagt og overholdelse af religiøse skikke.
- FN's menneskerettighedserklærings Artikel 18: Enhver har ret til tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed; denne ret omfatter frihed til at skifte religion eller tro og frihed til enten alene eller i fællesskab med andre, offentligt eller privat, at give udtryk for sin religion eller tro gennem undervisning, udøvelse, gudsdyrkelse og overholdelse af religiøse forskrifter.
- Børnekonventionens art. 14 stk. 1: Deltagerstaterne skal respektere barnets ret til tankefrihed, samvittigheds- og religionsfrihed.”

Ved at åbne for, at kristen konfirmationsforberedelse kan erstatte understøttende undervisning, giver man Folkekirkens forkyndende konfirmationsforberedelse en særlig status i den danske folkeskole, der viser, at staten mener, at netop denne tros læresætninger har en karakter, så den kan betragtes som værende undervisning frem for forkyndelse. Intet livssyn bør have denne særstatus i den danske folkeskole.

Humanistisk Samfund tager på det kraftigste afstand fra forkyndende undervisning i den danske folkeskole.

Vi undrer os over, at man foreslår en lovændring på baggrund af en evaluering af forsøget foretaget af Epinion for undervisningsministeriet (Rapport: Konfirmationsforberedelse. EVALUERING AF RAMMEFORSØG I FOLKESKOLEN), hvis overordnede konklusion lyder: at der ikke kan findes bevis for, at rammeforsøget har betydning for elevernes trivsel og faglighed. Det står dog helt klart, at især præster og elever, ikke overraskende, er yderst tilfredse med muligheden for at implementere konfirmationsforberedelsen i skoledagen. Skolerne er dog mere kritiske overfor at integrere konfirmationsforberedelse i skoledagen.

Vi har noteret os, at undervisningsministeren i svaret på spørgsmål 224 fra Pelle Dragsted (EL) omhandlende evalueringen af forsøgsordningen med erstatning af understøttende undervisning med konfirmationsforberedelse fremhæver, at konfirmationsforberedelse ikke er undervisning.

Dette harmonerer imidlertid dårligt med, at:

- Konfirmationsforberedelse kan erstatte understøttende undervisning, der af undervisningsministeriet selv definerer at aktiviteterne i understøttende undervisning skal: understøtte den faglige undervisning og/eller styrke eleverne personligt med læringsparathed, sociale kompetencer, alsidig udvikling, motivation og trivsel. Og at eleverne i understøttende undervisning får mulighed for faglig fordybelse og for at arbejde bredt med deres evner og interesser.
- Undervisningsministeriet har foretaget en evaluering af det faglige udbytte af denne ordning.
- lovforslaget angiver, at børn, der ikke skal konfirmeres, skal have tilbudt understøttende undervisning, men den angiver *ikke*, at børn, der modtager konfirmationsforberedelse skal have mulighed for understøttende undervisning på et andet tidspunkt (selv om de er bundet til at gå til konfirmationsforberedelse på det tidspunkt, der er aftalt mellem kommunalbestyrelsen og folkekirken). Dette må betyde at konfirmationsforberedelsen betragtes som en fylgyldig erstatning for den faglige undervisning, læringsparathed, sociale kompetencer, alsidig udvikling, motivation og trivsel, som det fremgår, er formålet med den understøttende undervisning

Lovforslaget er således hvad angår §16d stk. 2 et skridt i retning af yderligere diskrimination til fordel for Folkekirken. Humanistisk Samfund skal derfor foreslå, at der ikke indsættes et nyt §16d stk. 2.

Med venlig hilsen

Lone Ree Milkær
Forperson
Humanistisk Samfund
irm@hs.dk
Tlf. 20 71 11 13

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Danmark

E-mail: AGRGRUND@uvm.dk og Ditte.Novella.Rasmussen@uvm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL +4591325659
TRIH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 19/00573-2

**HØRING OVER UDKAST TIL LOVFORSLAG OM
ÆNDRING AF LOV OM FOLKESKOLEN (JUSTERING AF
FAGRÆKKEN OG DEN UNDERSTØTTENDE
UNDERVISNING, AFKORTNING AF SKOLEUGENS
LÆNGDE, ANSÆTTELSE AF SKOLELEDERE OG
KOMPETENCEDÆKNING M.V.)**

6. MARTS 2019

Undervisningsministeriet har ved e-mail den 8. februar 2019 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger over udkast til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen (justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Der henvises til ministeriets sagsnummer: 19/02277

Instituttet har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Trine Otto Hansen

FULDMEGTIG

Høring over lovforslag til justering af fagrækken og den understøttende undervisning mv.

Generelle bemærkninger

KL takker for muligheden for at komme med høringssvar.

KL finder det positivt, at der nu er indgået en bred politisk aftale om folkeskolen og håber, at dette kan sikre stabilitet om skolen.

KL finder det herudover positivt, at fokus med lovændringerne fortsat er at sikre målene i folkeskolereformen. Alle elever i folkeskolen skal uanset social baggrund lære så meget de kan og trives. Dette kræver fortsat gode vilkår for både faglighed, variation i skoledagen, bevægelse, åben skole samt lektiehjælp og faglig fordybelse.

KL er tilfredse med og finder det afgørende, at det fortsat er kommunalbestyrelsen, der har kompetencen til at træffe beslutning i forhold til at udmønte mulighederne for at konvertere den understøttende undervisning.

KL er bekymrede for, om det foreslåede kvalitetsløft af den understøttende undervisning kan realiseres, hvis de udvidede muligheder for at reducere i samme undervisning anvendes fuldt ud.

KL er meget bekymrede for, om de øgede registrerings- og dokumentationskrav, der lægges op til, vil medføre et øget bureaukrati, der fjerner fokus fra elevernes læring og trivsel. Lederens tid vil blive optaget af dette fremfor den nødvendige faglige ledelse.

KL tager forbehold for de økonomiske forudsætninger lovforslaget bygger på og imødeser forhandlinger om økonomien. Det er naturligvis en forudsætning, at justeringerne er fuldt finansieret.

KL gør opmærksom på de udfordringer, det vil medføre for kommuner og skoler, at store dele af lovændringerne vil skulle træde i kraft allerede august 2019 i lyset af, at I planlægningen af det kommende skoleår allerede er påbegyndt.

Dato: 8. marts 2019

Sags ID: SAG-2019-01049
Dok. ID: 2728307

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 5

Lovforslaget elementer:

§ 5

Udvidelsen af de vejledende timetal for historie, billedkunst og 2. fremmedsprog samt flytningen af vejledende timetal for idræt fra mellemtrinnet til overbygningen og opsplitningen af timetal til håndværk og design og madkundskab giver skolerne øgede bindinger, som skaber mindre fleksibilitet, og derved er der mindre lokalt råderum i forhold til tilrettelægge efter konkrete behov.

Endvidere vil der med håndværk og design på fire årgange og madkundskab på kun to, ske en nedprioritering af faget madkundskab, som er et vigtig praksisfagligt fag, som også har en væsentlig sundhedsdimension. KL mener, det er en uheldig nedprioritering.

Med billedkunst på seks årgange, håndværk og design på fire årgange samt valgfag, vil der være en fordyrende faglokaleproblematik på skolerne. Det samme gælder for idræt i de kommuner, hvor man har etableret overbygningsskoler, og derfor har flere klasser, som skal have mere tid i idrætslokalet.

På mellemtrinnet anvendes den ekstra idrætstime ofte til svømmeundervisning, hvis det skal fastholdes, vil idræt enten få trange kår eller den understøttende undervisning, vil blive reduceret til fordel for svømning.

§14b.

KL tager ændringen til efterretning. KL ønsker, at drøfte de økonomiske forudsætninger for den øgede åbningstid i de kommunale fritidstilbud, der følger af ændringen.

§16a

KL bakker op om og finder det foreslåede kvalitetsløft af den understøttende undervisning positivt. Herunder understregningen af det afgørende i, at den understøttende undervisning fortsat skal fungere som fleksibel undervisningstid og sikre en mere varieret skoledag, hvor eleverne møder differentierede undervisningsformer, åben skole, bevægelse og lektiehjælp af høj kvalitet på alle skoler.

KL er stærkt bekymrede for, at den registrerings- og dokumentationspraksis, der lægges op til med detaljerede timeindberetninger mv., vil virke i modsætning til intentionerne med dette kvalitetsløft af den understøttende undervisning. En detaljeret timeindberetning begrænser de fleksible muligheder for at skabe en sammenhængende skoledag. Fx bliver det en udfordring at registrere en ekskursion for eleverne, når der skal registreres tidsforbrug på enkeltdele. Hvad er faglig fordybelse i faget, hvad er åben skole, og hvad er bevægelse?

§16b

KL finder det afgørende, at beslutningskompetencen til anvendelse af §16b fortsat ligger i kommunalbestyrelsen.

Dato: 8. marts 2019

Sags ID: SAG-2019-01049
Dok. ID: 2728307

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 5

Der vil være en ressourceproblematik som følge af, at den sparede ressource på skoledagens længde skal anvendes i skoletiden samtidig med, at der vil være behov for øget åbningstid i fritidstilbud.

§16d

KL finder det afgørende, at beslutningskompetencen til at anvende den nye bestemmelse ligger i kommunalbestyrelsen.

Det bør præciseres i bemærkningerne til loven, at opstillingen af de formål, som kan bringes i anvendelse, ikke er udtømmende, og at kommunalbestyrelsen tager stilling til, hvad der lokalt er relevant.

KL opfordrer til, at undervisningsministeriet inviterer KL til samarbejde om, hvordan bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at følge anvendelsen af de ressourcer, der måtte blive frigivet ved brug af §16d, skal udmøntes.

Det er i øvrigt upræcist, hvilke krav, der stilles til et frivilligt undervisningstilbud for de elever, der ikke deltager i konfirmationsforberedelsen.

§40 stk. 6, og §44, stk.7

Lovforslaget bør præciserer, at det er et forældrevalgt bestyrelsesmedlem, som skal være repræsentant i ansættelsesprocessen. Medarbejdersiden er i forvejen repræsenteret i et ansættelsesforløb.

Med henvisning til tavshedspligt og beskyttelse af ansøgere til lederstillinger, vil det være problematisk at skolebestyrelsesmedlemmet får mulighed for at dele oplysninger om ansøgerne med de øvrige skolebestyrelsesmedlemmer.

§40, stk.7,1.

KL tager til efterretning af målene for fuld kompetencedækning er blevet udskudt, men havde gerne set at regeringen og KL havde haft en reel drøftelse af disse mål, sådan som det blev aftalt under årets økonomiforhandlinger.

Kravet om kompetencedækning udvides ifølge lovbemærkninger til også at dække de obligatoriske praksis/musiske valgfag, og herved vil kommunerne fortsat stå over for et øget efteruddannelsespres, hvilket også vil komme til at afspejle sig i skolernes vikarforbrug.

Endvidere er det en forudsætning for KL, at de uforbrugte midler til kompetencedækningsindsatsen kan anvendes til og med 2025.

§40 a, stk 1, 2. pkt.

KL ser positivt på en øget anvendelse af kvalitetsrapporten til kvalitativ opfølgning på skolernes indsatser. KL er bekymrede for hvorvidt det der lægges op til vil være en bureaukratiserende registreringspraksis, som ikke understøtter kvalitetsløftet i den understøttende undervisning. For KL er kvalitetsrapporten et væsentligt kommunalt styrings- og ledelsesværktøj. KL ønsker derfor at indgå i et samarbejde om rammerne for kvalitetsrapporten i en kommende bekendtgørelse.

§42 stk. 12, 2. pkt

Dato: 8. marts 2019

Sags ID: SAG-2019-01049
Dok. ID: 2728307

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 5

KL støtter muligheden for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at valgperioden kan være 2 år for forældrerepræsentanterne i skolebestyrelsen.

Øvrige kommentarer til lovforslaget

Lovforslaget er ikke helt konsekvent i brug af begreberne lektioner og klokketimer. KL vil anbefale, at der konsekvent anvendes klokketimer, som giver en planlægningsmæssig fleksibilitet, som tegner den moderne skole.

Lovforslaget indbefatter et voldsomt øget krav om dokumentation, som går i mod alle aftaler indgået mellem regeringen og KL om afbureaukratisering, og som tangerer overenskomstområdet. Intentionerne for den understøttende undervisning, som fint er beskrevet i lovbemærkninger side 28 og 29 – er i modsætning til at sætte timer på enkeltdele jf side 10 lovændringen om den understøttende undervisning.

Aftalens øvrige elementer

Folkeskoleaftalen af den 30. januar 2019 indeholder endvidere en række elementer, som ikke er omfattet af selv lovforslaget, der er sendt i høring. KL vil kommentere på udvalgte elementer:

Forenkling af elevplan

KL ser frem til at indgå i et samarbejde om, hvordan vi sammen kan blive klarere på formålet med elevplanen og gentænke indhold og form. Elevplanen skal være et godt redskab til feedback og samtale med eleven, og samtidig skal den bruges til at understøtte det gode samarbejde med hjemmet.

Færre vikarer

KL ser frem til det fortsatte arbejde med at reducere vikarforbruget i folkeskolen.

Reduktion af nuværende faglige bindinger for undervisningen

KL mener det er fornuftigt, at der igangsættes et arbejde med kortlægge, hvordan de faglige bindinger for de tværgående temaer it og medier samt innovation og entreprenørskab kan reusseres ved at temaerne målrettes færre fag.

Øget didaktisk frihed og styrket professionel dømmekraft i folkeskolen

KL ønsker lige at understrege, at en forudsætning for en øget didaktisk frihed og styrket professionel dømmekraft er stærk faglig ledelse og professionelle læringsfællesskaber.

KL er i forhold til økonomiske forudsætninger for aftalen bekymrede i forhold til følgende:

- Der er ikke kompenseret for forældrebetalingens andelen i SFO, og der er ikke i tilstrækkelig grad kompenseret for det nødvendige kvalitetsløft som der er behov for i SFO, som konsekvens af lovændringerne.

Dato: 8. marts 2019

Sags ID: SAG-2019-01049
Dok. ID: 2728307

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

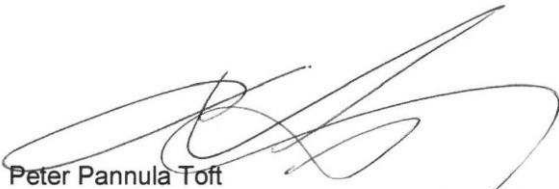
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 5

- Den øgede dokumentation, som i sig selv trækker ressourcer fra skolen, men som samtidig har den virkning, at planlægningen af skoledagen bliver ufleksibel.
- Der vil blive et øget behov for faglokaler
- Aftalen udvider behovet for kompetencedækning
- Aftalen giver kommunerne udfordringer med at tilpasse buskørslen for eleverne.

KL tager forbehold for den politiske behandling af høringssvaret i KL's bestyrelse. KL's Børne- og Undervisningsudvalg har foreløbigt behandlet høringssvaret den 8. marts 2019.

Med venlig hilsen

Peter Pannula Toft
Kontorchef i KL's kontor for børn og folkeskole

Dato: 8. marts 2019

Sags ID: SAG-2019-01049
Dok. ID: 2728307

E-mail: HBE@kl.dk
Direkte: 3370 3480

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 5

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.).

Klagenævnet for Specialundervisning har ingen bemærkninger til høringen.

Venlig hilsen

Klagenævnet for Specialundervisning

19. februar 2019

J.nr. 19-7487

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K.

6. marts 2019

Høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m. v.)

Landsforeningen tager udkastet til lov om ændring af lov om folkeskolen til efterretning med følgende bemærkninger:

- Landsforening hilser den indgåede aftale og ønsket om øget fokus på faglighed velkommen
- Aftalen kan blive et skridt i retning mod mere kvalitet i undervisningen
- Landsforeningen ser i aftalen muligheder for, at den enkelte skole kan få et øget råderum til at prioritere resurserne
- Det er problematisk, at forliget indebærer, at skoledagen bliver længere for nogle elever
- Det fremgår af lovbemærkningerne, at statens opfølgning vil blive så ubureaukratisk som muligt for kommunerne. Det bør tilsvarende præciseres, at kommunerne ikke må stille unødige bureaukratiske regler for skolerne i forbindelse med ansøgning om og opfølgning på afkortning af skoledagen
- Der må være tillid til, at skolerne bruger resurserne til at skabe kvalitet i elevernes undervisning
- Det bør i loven tydeliggøres, at det er den enkelte skole, der vurderer, om de vil anvende § 16 b og § 16 d. Anvendelse af disse paragraffer kan ikke være en forudsætning i den kommunale resursetildeling

Med venlig hilsen

Henning Rasmussen
Formand

Xclass. 10. klasse-centret i Slagelse
Willemoesvej 2 b
4200 Slagelse, tlf. 58574142
Formand Henning Rasmussen
Email: heras@slagelse.dk

Landsorganisationen
for sociale tilbud

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup

Telefon: 70233400

Email: los@los.dk

CVR nr. 15906987

www.los.dk

Dato: 8. marts 2019

Undervisningsministeriet

Frederiksholms Kanal 25

1220 København K

Høringssavar vedr. høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

LOS har fokus på de allersvageste elever, der ofte er anbragt udenfor hjemmet. Disse elever vil tit være langt bagud fagligt i forhold til deres klassekammerater.

Generelt tilslutter LOS sig forslag som sigter mod bedre muligheder for fleksibel tilrettelæggelse af undervisningen herunder, at den understøttende undervisning anvendes til realisering af mere varierede skoledag under forudsætning af, at det understøtter folkeskolens formål.

Emotionelle og kognitive udfordringer gør, at ikke alle elever har ressourcer til at gennemfører en hel skoledag og at mange elever har brug for en afvekslende skoledag med større vægt på praksis faglig ulighed. LOS tilslutter sig lovforslaget om, at tillægge praksisfaglighed større vægt i folkeskolen og ser derfor positivt på ændringen og folkeskolelovens §5 stk. 2 nr. 2, lita c-d, der udvider muligheden for undervisning i praktiske fag.

Ligeledes er LOS positive overfor ændringsforslaget i §14 b om at nedsætte minimumstimetallet for elever i 1.-3. klasse fra 1200 til 1110 timer om året.

Endelig tilslutter LOS sig indførelse af §16 d om fravigelse af varighed på undervisningstiden på 4.-9 klassetrin og 7. eller 8. klassetrin, med henblik på tilrettelse af understøttende undervisning

Med venlig hilsen

Carsten Trannerup
Fagkonsulent

Undervisningsministeriet
Departementet
Email: agrgrund@uvm.dk;
Ditte.Novella.Rasmussen@uvm.dk

Dato: 7. marts 2019
Sagsnr.: 19/02277

Høringssvar til udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Forældreorganisationen Skole og Forældre takker for invitationen til at afgive høringssvar og hilser aftalen om justeringen af folkeskolereformen velkommen.

Justering af fagrækken

Skole og Forældre tilslutter sig intentionen om et stærkt fokus på faglighed, og de foreslåede justeringer virker hensigtsmæssige.

Understøttende undervisning

Den understøttende undervisning med elementerne åben skole, bevægelse samt lektiehjælp og faglig fordybelse var en vigtig og god nyskabelse i folkeskolereformen. Mange elever har fået en mere varieret skoledag med mere samarbejde på tværs af fag og mellem skolen og det omgivende samfund. Som følgeforskningen også viser, har vi med lektiehjælp og faglig fordybelse et greb, der virker i forhold til at bryde negativ social arv.

Det er dog også Skole og Forældres erfaring, at en del skoler oplever, at det er svært at få den understøttende undervisning organiseret og ført ordentligt ud i livet. Det er derfor godt, at aftalepartierne fastholder den understøttende undervisning og vil sikre en mere tydelig beskrivelse af formål og indhold ved at gennemskrive lovens bemærkninger og supplere med pædagogisk vejledning til lærere, pædagoger og skoler med forslag til organisering, tilrettelæggelse af undervisningen, undervisningsmetoder og indholdsvalg mv.

For at sikre den bedst mulige lokale forankring vil Skole og Forældre også fortsat støtte skolebestyrelserne i deres arbejde med principperne for undervisningens organisering og herunder den understøttende undervisning.

Skoledagens længde

Skole og Forældre har gennemført flere undersøgelser blandt forældre til børn i folkeskolen, som viser, at en stor andel af forældrene og i særlig grad forældre til børn i udskoling er utilfredse med

skoledagens længde. Arbejdet med inklusion har i samme periode krævet et øget pædagogisk fokus, som har givet mange skoler anledning til at konvertere tiden via § 16 b til to-voksen ordning, hvor der var særligt behov. Denne udvikling gav mange elever en kortere skoledag end rammerne umiddelbart tilsagde, og dermed bedre balance mellem rammer og indhold i skolen, såvel som mere fritid.

Det er derfor bekymrende, at lovforslaget samlet set kan betyde en længere skoledag for klasser, hvor skoledagens længde er reduceret ved hjælp af § 16 b, trods intentioner om det modsatte.

Skole og Forældre vil på den baggrund foreslå, at kompetencen til at beslutte at anvende både § 16 b og § 16 d lægges ud til den enkelte skoleleder og skolebestyrelse, samtidig med at det præciseres, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at fastlægge en økonomisk ramme for den enkelte skole, som gør det muligt at levere kvalificeret undervisning også uden anvendelse af disse paragraffer.

Tilsynet med anvendelsen af eventuelt frigjorte ressourcer ligger dermed hos skolebestyrelsen, som både godkender skolens budget og fører tilsyn med alle dele af skolens virksomhed.

Ansættelser

Skole og Forældre er enige i intentionerne om, at forældrenes inddragelse skal styrkes som del af skolens samlede ledelse. Forslaget om, at skolebestyrelsen skal spille en mere aktiv rolle i ansættelsen af skolelederen, er derfor godt og positivt.

Det er allerede almindeligt, at skolebestyrelsen er repræsenteret i ansættelsesudvalget, når en skole skal have ny skoleleder, og det er kun godt, at det nu kan blive praksis i alle kommuner. Skole og Forældre mener, at det i udgangspunktet bør foretrækkes med en forældrevalgt repræsentant fra skolebestyrelsen, hvilket evt. kan fremgå af lovens bemærkninger.

De nuværende bestemmelser om at skolebestyrelsen udtaler sig, inden ansættelse af ledere, lærere og pædagoger, stiller krav om en proces, der ofte virker meget tung. Især på store skoler, hvor der ofte ansættes personale, er det meget vanskeligt at sikre, at skolebestyrelsen ved enhver ansættelse har det fornødne grundlag at udtale sig på, og at der bliver afholdt et skolebestyrelsesmøde, hvor denne udtalelse kan vedtages, inden der træffes endelig beslutning om, hvem der skal ansættes.

Skole og Forældre vil derfor anbefale, at den foreslåede ordning med skolebestyrelsens repræsentation i ansættelsesudvalget ved ansættelse af skolens leder kommer til at gælde alle ansættelser i folkeskolen, hvor skolebestyrelsen i dag skal afgive udtalelse.

En sådan mere smidig forældreinddragelse understreger behovet for, at det igen bliver borgerligt ombud at sidde i en skolebestyrelse, så skolebestyrelsesmedlemmer kan få fri fra arbejde til at deltage i ansættelsessamtaler. Der er behov for at styrke civilsamfundets muligheder for at bidrage til folkeskolen i forhold til arbejdsmarkedets krav.

Toårig valgperiode

Skole og Forældre støtter i høj grad intentionen om at gøre det mere attraktivt for forældre at udfylde det vigtige hverv som repræsentanter i skolebestyrelsen, men kan ikke støtte forslaget om at nedsætte valgperioden til to år. Det kræver tid at oparbejde kompetence til godt skolebestyrelsesarbejde, og det kan bedst sikres gennem en fireårig valgperiode. Dette gælder af samme grund også for andre politikere i f.eks. Folketing og Kommunalbestyrelse. Hvis man samtidig gør brug af muligheden for forskudte valg, er der gode muligheder for at arbejde med både kompetence og kontinuitet.

Nedsættes valgperioden til to år forventer Skole og Forældre at kompetenceniveauet i skolebestyrelserne vil blive mindre i det omfang medlemmerne skiftes oftere ud. Derfor bør kommunerne forpligtes til at levere kompetenceudvikling af skolebestyrelserne. En god uddannelse af

skolebestyrelsesmedlemmerne vil desuden i sig selv gøre det mere attraktivt at blive valgt til skolebestyrelsen.

Omvendt kan der argumenteres for, at en to-årig valgperiode øger opstillingsgrundlaget, fordi flere vil stille op, når der ikke stilles krav om fire års deltagelse. I dag er valget til skolebestyrelsen ikke underlagt reglerne om borgerligt ombud. Man har derfor mulighed for at udtræde af skolebestyrelsen, når man vil. Bliver valgperioden alligevel sat ned til to år, er der derfor endnu en god grund til at genindføre det borgerlige ombud.

Justering af målsætning om fuld kompetencedækning

Det er en helt rigtig overordnet intention, at eleverne skal undervises af fagligt kompetente lærere, og at målsætningen skal være høj – men naturligvis også realistisk.

Med venlig hilsen

Rasmus Edelberg

Formand for Skole og Forældre

Dir. tf 2327 0538

rae@skole-foraeldre.dk

Morten Kruse

Sekretariatschef for Skole og Forældre

Dir. tf 3063 0807

mk@skole-foraeldre.dk

København, den 08. marts 2019

Sagsnr.: 19/02277

Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K.

Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Skolelederforeningen takker for muligheden for at afgive et hørings svar vedrørende ovenstående lovforslag.

Skolelederforeningen havde gerne set, at eventuelle lovændringer først var kommet, når det omfattende følgeforskningsprogram der blev af talt i forbindelse med Folkeskolereformens indførelse, var afsluttet, hvilket var planlagt til at ske i 2020. Skolelederforeningen håber ikke, at rapporterne i 2020 giver anledning til yderligere lovændringer. Skolereformen var præget af en helhedstænkning, hvor de enkelte elementer var nøje afstemt i forhold til hinanden, og Skolelederforeningen finder det uheldigt, at der allerede nu sker justeringer som ikke har baggrund i følgeforskningsrapporterne.

Hvis de foreslåede lovændringer gennemføres, vil Skolelederforeningen naturligvis indgå på en positiv og konstruktiv måde i arbejdet med at implementere den nye reform.

Skolelederforeningen har kommentarer til enkelte af lovforslagets bestemmelser. Kommentarerne følger den opdeling med 13 punkter som høringsmaterialet er opdelt i.

Ad 1 Fagblokke

Skolelederforeningen finder det uheldigt, at de ændrede placeringer af fagene i fagrækken samt den ekstra time i billedkunst, vil medføre flere bindinger, mindre fleksibilitet og samtidigt øge behovet for flere faglokaler. Ændringerne i faget madkundskab vil desværre også virke som en reel nedprioritering af faget.

Skolelederforeningen kan konstatere, at det med vedtagelsen af den nye lov om obligatorisk praktisk/musisk valgfag på 7.-8. klasses trin, giver god mening, at de praktisk/musiske fag slutter med udgangen af 6. klasse.

Desværre betyder det også at to fag, nemlig musik og billedkunst ender som et "et timesfag", hvilket kan give særlige udfordringer for skolerne. I begrundelserne for at tilføje 2. fremmedsprog en ekstra time gøres netop opmærksom på det uheldige ved "et timesfag".

Skolelederforeningen kan konstatere, at de ændringer der finder sted i forhold til timestfordelingen i faget idræt, flere steder vil betyde problemer i forhold til svømmeundervisningen på mellemtrinnet samt at den ekstra time der er flyttet til udskolingen især vil blive brugt til forberedelse af en eventuel prøve og således ikke i så høj grad vil bruges til bevægelse. Flere timer til idræt i overbygningen vil også give lokalemæssige problemer i de kommuner der har organiseret sig med overbygningsskoler.

Skolelederforeningen finder det ikke hensigtsmæssigt at flytte en lektion i faget dansk fra 3. til anden klasse. Skolerne har succes med hurtigt at lære børn at læse, men undersøgelser har vist, at når faglig læsning for alvor begynder og når der er øget behov for træning i faget, så begynder nogle af eleverne at få problemer.

Skolelederforeningen kan konstatere, at den begrundelse der er valgt for at tillægge historie en ekstra lektion i 9. kl., nemlig: *" at der gives mulighed for en større tyngde i arbejdet med den dybere og mere komplekse faglighed i faget,.."*, kunne med lige så stor vægt og sandhedsværdi bruges for alle fag i folkeskolen.

Skolelederforeningen skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at ændringerne i hvornår fagene tilbydes, får betydning for kravene i Fælles Mål.

Ad 3 Undervisningstidens samlede varighed

Skolelederforeningen er ikke tilhænger af at den samlede undervisningstid i indskolingen ændres fra 1.200 timer til 1.110 Når der fjernes tre ugentlige lektioner i indskolingen, forringes muligheder for at skabe mere spændende læringsaktiviteter og varieret undervisning.

Ad 4 Understøttende undervisning

Skolelederforeningen har ingen kommentarer til forslaget om sproglige ændringer i Folkeskolelovens § 16 a.

I bemærkninger til lovforslaget redegøres fyldigt for de 13 hovedområder, indenfor hvilke den understøttende undervisning med fordel kan finde sted. Med alle disse muligheder der er for den understøttende undervisning, undrer Skolelederforeningen sig over, at området samtidigt beskæres som følge af de foreslåede lovændringer. Desuden frygter Skolelederforeningen, at den afrapportering der skal ske af det formindskede antal lektioner til understøttende undervisning, vil blive en omfattende og tung bureaukratisk byrde for skolerne. Kvalitet styrkes meget sjældent ved hjælp af øget kontrol og afrapportering.

Skolelederforeningen håber derfor meget at blive inddraget aktivt i arbejdet med lave et såkaldt kvalitetsløft af den understøttende undervisning, så den politiske aftale lever op til sin titel – om øget frihed til skolerne.

Ad 5 Fravige regler for undervisningstiden -1.-3. klasse samt specialklasser/skoler

Meget forskellig brug af § 16 b. har åbenbart nødvendiggjort en præcisering af reglerne for varighed af undervisningstiden.

Skolelederforeningen kan konstatere, at skolerne i stort omfang har benyttet sig af mulighederne for at nedskalere elevernes undervisningstid for at kunne sætte to lærere ind i klassen. I stedet for at ændre på loven havde Skolelederforeningen hellere set, at den økonomiske ramme til skolerne var blevet forøget, så det ikke var nødvendigt at formindske undervisningstiden for at have råd til at sætte to lærere ind i særlig udsatte klasser.

Ad 9 Kompetencedækningen

Skolelederforeningen kan konstatere, at der sker en udsættelse af målene for kompetencedækning, så der først i 2025 skal være 95% linjefagsdækning (eller tilsvarende kompetencer) samt en udskydelse af delmålet på 90 % til 2021.

Skolelederforeningen kan konstatere, at kompetencedækningskravet nu også gælder for de obligatoriske valgfag og alene af den grund bliver sværere at opnå. Da der heller ikke er den nødvendige økonomi til at uddanne personale og samtidigt stort politisk fokus på vikardækningen bl.a. i forbindelse med uddannelse, vil det efter Skolelederforeningens opfattelse være umuligt at nå op på de 95% - også i 2025.

Skolelederforeningen finder det meget uheldigt, at store dele af lovændringerne allerede træder i kraft august 2019. Skolerne er allerede på nuværende tidspunkt langt i planlægningen af næste skoleår.

Skolelederforeningen håber at blive inddraget i det fortsatte arbejde med at udmønte såvel lovforslaget som de øvrige områder der er med i den politiske aftale af 30.januar, så der bliver tale om en reel frihed for skolerne og ikke tale om øget kontrol og mere bureaukrati.

Med venlig hilsen,

Claus Rjørdal
Formand

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

7. marts 2019

Høringsvar over forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

Team Danmark takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslag om ændring af lov om folkeskolen.

Den danske folkeskole er en grundsten i børns udvikling - fagligt, socialt og kropsligt. Folkeskolereformen fra 2014 har skabt mange spændende muligheder for at arbejde med børnenes faglige og fysiske udvikling med afsæt i en aktiv og varieret hverdag, og dette bør, i et trivselsmæssigt og idrætsligt perspektiv, også være et væsentligt element i fremtidens folkeskole.

I Team Danmark finder vi det vigtig, at børn og unge igennem leg og fysisk aktivitet udvikler deres kropslige og sociale kompetencer. Kravet om 45 minutters daglig bevægelse i folkeskolen er et godt afsæt herfor, men den fysiske aktivitet skal implementeres med høj kvalitet, hvis man vil opnå den ønskede effekt. Hvorvidt dette sker ude på skolerne i dag, er der for nuværende ikke et overblik over, og dette bør derfor indtænkes i en evaluering af Folkeskolereformen.

I Team Danmark arbejder vi strategisk med talentudvikling i dansk idræt og understøtter udviklingen af idræts- og uddannelsesmiljøer, hvori børn og unge kan udfolde deres personlige og sportslige potentialer. Det gør vi blandt andet på baggrund af Team Danmarks "Aldersrelaterede Træningskoncept 2.0" og Team Danmarks Talentkoncept. Et væsentligt element er, at uddannelse og idræt ikke skal ske på bekostning af hinanden, og at man strukturelt skal udnytte de synergier, der ligger i samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og det frivillige foreningsliv.

Team Danmark har formelt samarbejde med 23 kommuner, der blandt andet arbejder med særlige tilbud til talentfulde atleter i udskolingen (talentklasserne). Det er vigtigt at bevare en grad af fleksibilitet i folkeskolen, uden at det må ske på bekostning af kvaliteten i uddannelsen. Dette for at kunne skabe en ramme hvori eleverne kan imødekomme de uddannelsesmæssige og sportslige krav, de møder i en travl hverdag.

Team Danmark har ikke konkrete bemærkninger til lovforslaget, men med afsæt i ovenstående bidrager vi gerne til den fortsatte udvikling af den danske folkeskole.

Team Danmark står til rådighed i tilfælde af spørgsmål eller hvis der er behov for at uddybe ovenstående.

Med venlig hilsen

Anders Voigt Tinning
Konsulent, Team Danmark

Hørings svar i forbindelse med Lov om ændring af lov om folkeskolen

Sagsnr.:19/02277

Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen (Justering af fagrækken og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Landsforeningen Ungdomsringen er en idé-politisk interesseorganisation, der arbejder for et aktivt og demokratisk børne- og ungeliv.

Ungdomsringen repræsenterer over 120.000 børn og unge i landets klubber og ungdomsskoler og ungdomshuse.

Ungdomsringen var meget aktiv og engageret i debatten om og udmøntningen af den nye Skolereform på alle niveauer.

Fra det landspolitiske niveau, til den lokale kommunale udformning og helt ud til vores medlemmer i fritids- og ungdomsklubber og ungdomsskoler, de unge og de medarbejdere, der blev direkte berørte af reform og dens indvirkninger på det fritids- og ungdomspædagogiske område.

Ungdomsringen ønsker med denne udtalelse, at gøre opmærksom på;

- at alle børn og unge uanset alder, køn, etnicitet, faglige vanskeligheder eller funktionsnedsættelser har ret til at være en del af et inkluderende læringsfællesskab. Vi har erkendt, at en lovændring kunne være et af de håndtag, der skulle drejes på for at understøtte dette, men vi understreger også igen, at det ikke kan gøres uden at sikre de fornødne ressourcer til den store opgave at sikre inklusion i den danske folkeskole.

Med lov om ændring af lov om folkeskolen og forslaget om en mulighed for at forkorte skoledagen, vil Ungdomsringen gøre opmærksom på, at med en forkortelse af skoledagen, bør der tilføres midler og ressourcer tilbage til fritidsområdet.

Ungdomsringen ønsker med denne udtalelse at pege på, at klubbernes og ungdomsskolernes mere helhedsorienterede og eksperimenterende tilgang til de unge, deres motivation og læring og de pædagogiske læringslandskaber de indgår i – er vigtige bidrag og perspektiver på tværs af både skole og fritid.

Fritiden har været under pres i forlængelse af den længere skoledag, hvilket undersøgelser allerede peger på kan have en negativ betydning i forhold til udsatte børn og unges deltagelse i fritidstilbud.

Derfor hilser vi et kvalitetsløft af understøttende undervisning velkommen, hvor vi vil anbefale et tættere samarbejde med klubber og ungdomsskoler og at klubber og ungdomsskoler indskrives i lovteksten sammen med øvrige aktører.

Undervisningsministeriet - Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 Kbh. K

AGRGRUND@uvm.dk
[Ditte Novella.Rasmussen@uvm.dk](mailto:Ditte.Novella.Rasmussen@uvm.dk)
Deres sagsnr.: 19/02277

Odense, 7. mar. 2019

Hørings svar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (justering af fagrække og den understøttende undervisning, afkortning af skoleugens længde, ansættelse af skoleledere og kompetencedækning m.v.)

Ungdomsskoleforeningen er tilfredse med, at mulighederne for den bebudede afkortning af skoledagen er størst for indskolingsårgangene og mindre i udskolingen. Dels må det forventes, at de noget ældre udskolingselever er mere robuste, men ikke mindst er det nødvendigt med undervisningstimer, hvis reformens intentioner om mødet med en anderledes undervisning skal kunne indfries samtidig at tilgodese ønsker om et højt fagligt niveau i de traditionelle boglige fag og mere introduktion af praksisfaglige fag og uddannelser.

Derfor er vi også lidt bekymret for § 16b stk. 2's åbning for, at man lokalt kan beslutte at forkorte i timerne til den understøttende undervisning i de store klasser. Vi kan frygte, at det på sigt vil føre til nemme løsninger fremfor at have fokus på de enkelte elevers behov for tiltag der understøtter nødvendig faglighed eller mulighed for at åbne op til den omverden de snart skal ud i.

Endelig vil vi anbefale mest mulig fleksibilitet lokalt i tilrettelæggelsen af understøttende undervisning, herunder placering af timer. Hvis intentionerne om en åben skole skal udfoldes, er der nødvendigt at tage højde for, at civilsamfundet ikke nødvendigvis står til rådighed mandage-fredage kl. 8-15.

Venlig hilsen

Ejnar Bo Pedersen
Sekretariatschef